

Kiadó hivatal:
Fischel Pál könyvkereskedés. Ujvárosi utca 518 szám.
Előfizetési ára:
Egyes évre 5 ft. Félévre 3 ft. Negyed évre 1 ft 50 kr
Hirdetmények:
1 haasba petitsora egysebe 7 kr. többnapos hirdetésnél 5 kr
Bélyegdíj 30 kr

ZALA

Szerkesztőiroda:
Hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők:
Ujvárosi utca 518. sz.
Bérmennetlen levelek csak lamert kesekből fogadtatnak el.
Kéziratok vissza nem küldetnek.
Nyitató:
Petitsora 10 kr.

MEGYEI ÉRDEKŰ, KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI ÉS GAZDÁSZATI HETILAP

Több egylet hivatalos közlönye.

Hirdetéseket felvesznek: Weisz Mór, Budapesten, Servita-tér 4. és Bécs I., Wollzeile 18 sz. Lang L. és társa, Budapesten, fürdő-utca I. sz. Opellik A. Bécs, Stubenbastei 2 sz.

Értesítés.

A „Zalamegyei Gazdasági Egyesület“ 1876-ik évi november 6-ki közgyűlésben a Nagy-Kanizsán megjelenő „Zala“ című hetilapot hivatalos közlönyféli kijelente; minek folytán az egyesület tisztelt tagjai figyelmeztetnek, miszerint 1877-ik évi január 1-től kezdve az egyesület részéről közlendő az irt hetilap utján fognak tudomásukra juttatni.

Zala Egerszeg 1876. december 2.

Arvay István
egyesület elnök.

Szinűgyünk.

Két közlemény

Szűcs Lajostól.

II.

A nemzeti nyelvre reducáltuk a siker kútjait, mely végoknak látszik ugyan a tartós következmény valószínűsítésében, pedig ha tovább tekintünk vizsgálódásunk látszólagos határán, nyilvánvalóvá lesz előttünk ennek nagyobb mélysége. Szóval, nemzetünk boldogságának sikeres állapotát egy büszke, hatalmas ágait méltóságosan széjjel bocsátó cserfához hasonlíthatjuk, melynek méltósága koronájának ég felé nyúlásában van legihűbben kifejezve, s ettől lefelé mennyi tekintélytelen szerv tűnik fel vizsgálódásunk láthatárán, s melyek pedig annál fontosabbak a fa fő szépségének megállapításában, minél mélyebben fekszenek a földszintnél! Ott láthatjuk a legvégső, s mégis a legfontosabb szerv gyanúát a büszke cser gyökerét, mely, ha nem vezet tápot a testbe, megszünt az élet az egyes tagok hervadásán.

S mégis ki volna oly vakmerő, vagy rövidlátó, ki a gyököt tartaná véghatárnak a fennemlített ügyben? Számítalan ok foly be az üde állapot fenntartására, s koronkinti megújítására; majd a gyököt magában hűvös vagy évszak változtatásával meleg talajban tartó földkebel, víz, napsugár, levegő sat.

Ezt tapasztalhatjuk a nemzeti nyelv szemléletében is, mint a melyet leghelyesebben nevezhetünk nemzeti boldogságunk sikeres állapota gyökerének, mely azonban élesztő táplálékát az azt beszélő honfiak közelebbi viszonyától, mint a fa,

gyökét keblében tartalmazó jó földtől, nyeri, ezenkívül legközelebbi befolyása van reá a szellemi élet minden egyes hazai nyilvánulásának, egyiknek több, másiknak kevesebb.

Legtöbbet mégis, már csak valljuk, becsin-tén, a szellemi élet nyilvánulásának azon ága képez, mely legközelebb van a practikus élethez a költői vagy rideg valóhoz, ehez a vén, s működésében mégis gyakran pajzán játékos enyelgő világhoz, mely egyedül ennek, s az ennek keretében fekvő nemzetnek theoretikus kifejezése.

Mondjam e, ne mondjam-e, hogy az előbb már több ízben hangsúlyozott színűgyünkre célok az által, hogy reducálva a siker tényezőit, neki fontos szerepet tulajdonítok a nemzeti nyelv ügye körül, s a közszellem ébresztésében, mely ha lángra gyúl náunk, terjeszkedő hatalmánál fogva magával ragad több nevezetesebb várost is? Mert hiszen tudjuk, egy kis szikra mit nem képes gyakran előidézni!

Kisebb társadalmak, egyes városok s községek összege alkotván a nemzettestet, ha a szervek működése az emlittem karba van helyezve, egészséges lesz az egész test; egészséges szellemileg, tehát lélekben, egészséges lesz testben is, mely, miként emberi test nem nélkülözheti a lélekerőt, szintén nem élhet meg nélküle.

Ez okoknál fogva tehát éppen nem lehet rajongás városánról, ha erősen hangsúlyozom Kanizsa városának t. közönsége előtt: színház és ismét színház!

Lehetnek azonban többen, kik a nagy nemzettesttel, ezen komoly hatalommal szemben nevetésesnek tartják a színűgynek, ezen naiv lánykának hangsúlyoztam rá való hatását! Ám legyen! De hogy kézzel fogható hasonlattal éljek, kérdelem, nélkülözheti-e a legkomolyabb tudós a gyöngéd női mosolyt, mint életpárja gyöngéd szívének nyilatkozatát? „Igen is nélkülözheti“, felel a nagy többség, nem gondolkodva mélyebben a dolog felett, „hisz akárhány tudós és nagy térfü él vagy élt, anélkül, hogy életét társához kötötte volna, s a világ mégis ajkán hordozza századok mulva is nevét

De az ember egészen van teremtve, és ezt ne feledjük soha. Egész pedig csakis a férfi és

nő egyéniségének elválaszthatlan kapcsolatában leaz, enélkül csak fél mindegyik, mit saját tapasztalatunk s a sok közt Lévy J. Kalobotikája is emlit: Helyesen mondatik, — ugymond — hogy az ember lényege a férfi — és nőben van együtt.

Ezt tudva, könnyen beláthatjuk a színűgynek ezen pajzán lánykának hatását a társadalom kisebb rétegeire, s így összevéve az egész nemzetre. —

Mert hiszen a hatalmas, villámokat szóró Jupiter sem nélkülözhető Junó szelid érzelmeinek az övéire való hatását, s szeméinek tüzeit, melyben felolvad a férfi sziv természetétől jege — eloszlik a bajok köde, s megmarad a helyéntsizta lát-határ, melyben keltőjökön kívül az egész tájékat áttekinthetik lakósaikkal együtt, s megmenekednek akár a tudomány, akár a közélet egyes nyilvánulásainak útján a máskülönben előfordulható önésségtől.

Valóban elszámlálhatlan a színjátékok üdvös hatása mindenféle tekintetben.

Főnebb emlitők, annak a nemzeti nyelv gyakorolható bámulatos, majd átalakító hatását. Amily szigorú pedig nyelvűgyünk lelkiismeretes kezelése az önálló nemzetiség megvalósítása s megőrzése tekintetéből, époló szoros kötelességünk az eszközöket is épségben tartani, s plane, ha velők nem rendelkezünk, megszerezni.

Kölcsey a „játékszínről“ tartott hatalmas beszédében emlit bizonyos színházakat, melyek az ő földre, Amerika földre helyezve lábaikat, mielőtt lakhelyről gondoskodtak volna jó formán színházat építettek, hogy nyelvök s ennek folytán nemzetiségük hű öre, szellemüknek pedig kiaknázhatlan s szentségtelen kezekkel érinthetlen szentélye legyen.

Bámulatos nemzeti jellem, mely megérdemli, hogy a későbbi nemzedék nemzeti tetteinek mintájaké csudálja s kövesse! Vagy azt mondjuk tán erre, hogy nekik inkább kellett idegen haza földjén őrizkedniök a nemzeti jellemök — s egyéniségükre hátrányosan ható befolyástól?

Mindenesetre úgy van, én is állítom; ebből azonban legkevésbé sem következik, hogy mi idegen befolyás és így nyugalmas állapotunk tuda-

A „ZALA“ TÁRCZÁJA.

Megénekelnélek. . . .

Megénekelnélek
De mi hasznom benne,
Szavam szépségednek
Csak árnyéka lenne.

Minek nevezem el
Ózkarcsu termeted?
Mibez hasonlítam
Lebegő léptedet? —

Nincsen oly gazdag nyelv,
Melyiel kimondhatnám,
Mily szép és kedves vagy
Szeretett leánykám.

Hajnalnál gyönyörűbb,
Homlokod szépsége;
S csillagnál ragyogóbb
Szemeidnek fénye.

S lelkedhez nem tudok
Hasonlót találni:
Csak tudlak szeretni,
Csak tudlak imádni.

Várady Mór.

A jelen naplója:

„Si vis pacem para bellum“

„Ha békére akarsz szert tenni, csinálj háborút“ mondá egy régi latin közmondás. Igaza volt. Praxiból mondta. — Ugy látszik a közmondás nagyon rá illik most Európára és főleg édes hazánkra is. —

Évek óta békevágy — béke biztosítások hangzanak fejedelmek és diplomaták és népek ajkairól úgy, miként a hírlapok hasábjairól is. — Mintha bízattunk egymást, hogy hiszen meg van — meg lesz a béke, e drága kincs. —

Bizáltsa tehát a világ, hogy csak békében mehet előre

és csak békében fel lehet meg rendeltetésének az emberiség. —

Mily magaslatosak az újabb kornak e béke vívmányai (békevirágai) a „nemzetközi kiállítások“, tudományos congressusok! Látni mint némulnak itt el a faj — valóság, nemzetiségnek annyiszor élére állított kérdései? mint ölelkeznek itt a különben ellentétes, gyakran ellenséges eszmék, az ipar — művészet és a tudomány közös szent asymlumán — méltányolva, biztatva emelve egymást és magukkal együtt a boldogságra hívott emberiség közös célját a jólétet!

Nemcsak békevirágai hát ezek, de hasznos gyümölcsei is a békének.

Hol maradt a nemzetiségi dőlyt, midőn a múlt nyáron Pesten tartott nemzetközi statistikai congressuson a felfuvalkodott Oroszország tudós képviselője a derék Semenov elnökségéről lemondván és Kelety Károly hazánk fiát ajánlván ösztönön mondá, hogy ő nemcsak alelnök, de közlegény is szívesen lesz egy Kelety Károly — egy magyar alatt!

Hová tűnt a nemzetiségi ócsárlás — a víz és olaj-szerű antagonizmus: midőn a német Venzel azt írja a pesti congressus leírását kísérelő levelében: hogy érteni tanulták itt Petőfi honfidalát „Tied vagyok, tied hazám és sziv e lélek“ — Es a német Braun tudám lelkesedéssel kiálta fel: „Oh ez a Magyarország, ez a tűzhányó ország! Tűzhányók az ételek, italok — a halászlé — a gulyás hús — az egri — a magyarai — a tokaji stb. Tűz a nők szemében — férfiak beszédében, — tüzet lehelnek a lovak, a sene, a sziv és minden. Itt csupa tűzben élnek mint a Szalamander.“

Nem szép méltánylat ez a korábbi „bárbar, betyár“ építhetonek helyébe?

Minő szép testimonialis hazánkról az: midőn a híres stuttgarti író Wirth leírja, hogy mennyire feltűnt neki itt, miként a felső osztályok nem különböztek el magukat anynyira mint másszt és a nép becsülni tudja nagyjait.

Mily önézetet és erőt merítethet a magyar ember

Wirthnek azon nyilatkozatából is, midőn azt írja, hogy „nagy jövőt jósol Budapestnek melyben a nagyság minden alapja meg van, és nagy jövőt jósol Magyarországnak mely természeti kincsekben és néperőben oly gazdag! —

Vagy midőn a francia kongressusi tag írja, hogy Budapest tájképe a szépség és nagyság jellegét viseli. . . .

Lunaret gróf pedig, hogy csak 2 napra jött, de 10 napig maradt itt, a magyar vendégzeretet és civilizatio tanulmányozása végett, és e magyar congressus méltó volt egy nagy nemzethez, és a többi országokra nehezítette a fogadtatást jövőben! —

A népek ez egymásközi békes örintkezése — egymásnak nem irigy félszegléirásokból, de otthon házi tüzhelyeiknél — csendes megfigyeléssel ismerkedései és egyik szellemi vívmányainak a másikakal megismeretése, kicsérelése — kölcsönös méltánylása, busztitása és segítése csak békében történhetik. Mert a háborút a félremagyarázott hazafiaság, a felizgatott düh — elkéseredett bosszú jellemzi. Nem is lehet másképp, mert az ember is mint az állat csupán a verszágtól is felbőszül — okát se kérdi csak dul a felizgatott düh vagy a kényserült övédelem kétségbeesésével, — és pár nap alatt eliskálja, mit egy felszáradt békéje alkotott — hátra hagyván a háború üszkét, nyomorát, sivatagját, hogy a megmaradtok kezdjek újra, mint a hangyaboly, melynek fészket szétrugja az ember, hogy hordja össze újra, ha akarja. . . . De ezt ott a hangyával legálabb nem a maga faja követi el ellene, míg mi emberek egymás ellen uszithatók vagyunk, mint a szelindekek! —

Megazóljuk a római Circusok viadalait, ahol elütött rabszolgáknak egymással vagy kiéheztetett fenevadakkal kellett életháralra küzdeni, csak azért, hogy a kényur, az intőzők és a korcsasá tett publicumnak kedve teljék benne. Pedig mai napig is ily formán vagyunk. A tudományyá fejlesztett ödöklés ezértéle szerszámaival moészíról szorjak egymásra az életoelő golyót — anélkül, hogy látszánk ki adják ránk e töle nem érdemelt utolsó kenetet, anélkül hogy mi is látszánk, kit foastunk meg legfőbb javától, életoelő.

Ezt restelto a huszár Königráztól, hogy még csak szemeközti se látható ellenségeknek. A hátú töltök hibopos-

tában tétlenül, a szerencse változatainak hatalmában röpökjünk, mint szél szárnyára kapott pelyh! Már pedig csak valljuk be őszintén, hogy ez ideig a jó ügyért semmit, vagy nagyon keveset tettünk; a szüntüget mostoha gyermeknek tekintettük, mire szépen illenek Kőlcsey következő szavai: „A mi hibánk, a mi örökre menthetetlen hibánk, hogy a szép mesterségeknek ezen ágát, rövid és fővény ápolás után, mint a lelketlen mostoha a kelleetlen árvát ápolni szokta, a lealacsonyulás csaknem legelső lépcsőjéig engedték süllyedni.”

Pedig mi más volna a holt társadalmi szellem rendes színházal s így állandó szüntüggel föllevenítve!

Előttünk felmerülnek a társadalomban ennek különféle nyilvánulásai, a számtalan kép, mely majd erkölcsileg jó, majd rossz alakokat s tényeket ábrázol. Az erkölcsileg jó s magasztos tények, igaz, hogy így is elismerésre vagy tán követésre is buzdítanak, de még sem jelennek meg előttünk oly finomított s az esztétika sztrófiáján megtisztult állapotban, mint színpadra hozva, hol ezenkívül az ember távolabbi álláspontot nyerne, könnyebb áttekintést szerezhet, s nagyobb lelki élvezetben részesül. A zene hangjai sokkal kellemesebben hatnak érkeinkre s így kedélyünkre, ha nem a cselekmény közepett élvezzük, hanem távolabbi álláspontból. A viszhangnak is meg van a maga szabályzó eleme, s csakis a törvényhez kötött fokba hozza létre azon természeti tüneményt, mely hangunk képét oly természetesen vázolja.

Következik tehát ezekből, hogy az emberi tettek, melyekben az ember színre hozva maga magának mutatattik be fény — vagy árny oldaláról, sokkal nagyobb erkölcsi hatásuak ily módon távolabbi állásról szemlélve, mint a tömkelegben, mely nem ritkán elnyeléssel fenyegeti az embert.

Tökéletlen társadalmunk a legkiáltóbb szükség a szüntüget mellett.

Hiányozván a nagy jellemek s magasztos eszmék színpadi bemutatása, a közönség részéről pedig az eszmék sajátjukká tétele, más képezi természetesen a rendes házi vagy egyéb gondokon kívül a gondolat a beszéd tárgyát, s az ember önkénytelenül is azal foglalkozik, mi legközelebb van hozzá, pl. embertársainak cselekményével vagy ruházatával sat., így készül azután a pletyka, melynek szív — vagy elmeképző hatását még nehezen tapasztalta ember.

Azután más pl. nincs is azon szerencsés helyzetben, hogy vágyainak s gondolkodásmódjának megfelelő társaságba juthasson. Már pedig, ha műveltségi állásának megfelelő társaságot nélkülözne az ember vagy magányba vonul, vagy más oda nem illő helyre kerül, mindkét esetben meg van a káros következmény. Mig így azokat mellőzve az ember színházban szívkepző s gyönyörködött darabokban találna kárpótlást, életét eszmékkel táplálkoznék, melyeknek hajtása a szívben örökké viruló ágát képezné a helyes moral s józan társadalmi belátás csemetéjének. Vagy hányan talál

kozának, kik pénzüket a hiába valóságoknál megkímélve, a helyett, hogy fegyvert kovácsolnának erkölcs vagy egészség ellenében, erre tartanak fenn? S ezt tekintve láthatjuk be csakúgyan kis csiben a színjáték morális hatását, ellentétben a korlátolt ész vagy a szüntüget iránti előítélet régi időkbeli örökös gondolatával. Mert túl vagyunk azon, hogy a színjátékok komoediának, értem utczai komoediának, az emberi szellem rabszolgájának vagy tán udvari bolondjának tartassuk, s hivatásos papjait oktalan előítéleteink sugalma szerint becsljük. Azaz egészben nem mondható, hogy túl volnánk!

A ki sohasem látott mást, mint a Komló színházhelyiséget, s nem hallott másoktól, mint az ezen erőlködő szegény, inkább hivatást tévesztett, mint hivatásos színészekről darabot előadni, nem csudálom, ha e szerint hoz ítéletet a színügyről, s szerény észrevételemet is szükségtelenné tartja. —

Igazán szegényítőleg hathat műveltségére sem kevésbé büszke városunkra, hogy oly gyenge társulat, melynek működése még csak árnyéka sem lehet a lenni kellőnek, foglalja el a tért, honnan bizonyos várásnak kell a nagy közönségre terjedni, mely azt egészen magával ragadja a szellem országába, hol könnyebb a lég, virulóbb a rózsza, szóval, édenibb minden, mint szegény földünk rügein. Ettől azonban, fájdalom, távoltart bennünket a színház hiánya, ugyannyira, hogy mégcsak fogalmunk sincs körülbelül azon lelki élvezetről, melyet egy szindarab nagyszerű jellemi, vagy valamely opera mennyei álomba varázsoló tulajdona volnának képesek előidézni.

Nem szereztük meg mindaddig azon eszközöket, melynek segítségével a szellem régióba olykor vándorolhatnánk, innen van aztán, hogy ebbeli ismeretünk hiányosabb bármi fővárosi, nálunk pedig alacsonyabb műveltségi fokon álló egyéniségénél.

Nagy íróink szindarabjai, s operái ránk nézve holt kincs gyanánt léteznek s csakis vagy a néhány nagyobb színházzal rendelkező városban mutattnak be, s tétlenül élvezhetővé a közönségnek, vagy ha alkalmas helyiség, dekorációk s jó színészek nem nyújtanak a kincs darabnak anyagi segítyt szellemének mintegy virágtartójául, a mellett, hogy a hatást elveszti, mivel pedig valóban rendelkezik, a nagy író nevéhez nem illo, s így épen nem kegyeletes állására rántatik alá, melyen szellem nem, de dudva annál nagyobb mértékben terem.

S ezt tudva, láthatjuk csak be, mily hatalmas ösztöne a minél több, s jó színészekkel rendelkező színház, a költői szellem jó irányu működésének, s nevelője a költő önértetének.

De talán sokat félhordtam már gyámolatlan szüntügyünk érdekében, s t. olvasóim nagy részét vagy tán épen senkit sem sikerült a szent ügynek részére megnyerni?

Ez esetben szolgáljon mentességül gyengésségem, mit lehetetlen nem éreznem ily nagy közön-

séggel szemben, mely tán annélkül is tud lelkelni az ügyért, s csak az időt várja, mely legalkalmasabb leendő az elhagyott árva felkarolására s nevelése művének befejezésére. Legjobban tudják az érdekeltek, mit lehet jelen viszonyaink közt tenni, mit nem; én csak a tevés szükségképességéről akartam meggyőzni t. olvasóimat. Meny nyiben sikerült azonban célit érnem, a jövő tüká, mely gyenge szemek előtt ugyan el van zárva, de ez esetben mégis következtethető meggyőződésünk állapota — s tehetségeink minőségéről.

Mielőtt végbúcsút vennénk, csak azon óhajomnak adok kifejezést, vajha mindenki, s mielőbb megérlelné a magyarok Istenének napja a szent ügy valóitása szükségének meggyőződését, s e kis csirából mielőbb kikelne a nemzeti öntudat, ennek fokán a régi dicsőség mindent beárnyaló fája, mely alatt küzdeni az élet nyomoraival örömvölne, látván a „legnagyobb magyar“ jóvendölésének beteljesülését:

Magyarország nem volt, hanem lesz!

Helyi és megyei hírek.

— Jelentés. A villámgyújtott szt. Lászlóegyházi templom felépítési költségeinek fedezésére a nm. m. k. pénzügyminiszterium 1875 évi 14267 sz. a. engedélyezett 50 kros sorsjegyek húzása, szinte a magas pénzügyminiszteriumnak 1876 évi 530 szám alatti engedélyével elhasználtván, a felette előnyös s 10 ezer forintot képviselő 600 nyere-ménnyel bíró sorsjáték húzása folyó 876 évi Deczember 30-án okvetlen megtörtént, miről midőn az érdekelteket értesitem egyszerűsárad bizalommal felkértem mindazokat, kik sorsjegyeket elővásárlást végt magukhoz venni sziveskedtek, hogy az azokért járó összeget vagy az eredeti sorsjegyeket karácsony napjáig okvetlen hozzám beküldeni sziveskedjenek.

A kik pedig a nemes czélt iránti kegyes figyelemből ily 50 kros jegyeket venni kívánának, minden 5 drba egy ingyen ráadásal akár nálam szt. Lászlóegyházán u. p. Zala szt. Mihály, akár a „Zalai közlöny“ szerkesztőségénél Nagy Kanizsán, vagy Budapestben (Hatvani utca) Benedek Gábor ékszerész úrnál megrendelhetők és készpénz fizetés mellett átvehetők.

Kelt Szt. Lászlóegyházán 1876 Deczember 1-én

SZKÓKY SÜKÖSD

záradék.

— (Karácsony és gyermekirodalom.) Itt lesz nemsokára azon kedves ünnep, melynek apraja nagyja egyaránt örül. Minél viharosabb künn az idő, annál nyajásabb, derültebb benn a szobában azon vonzó kép, melyet karácsony estéjén a keresztény család nyujt. A gyermek szive napokon át várakozásteljesen dobog ez est felé, mely kedves ajándékokkal lepi meg őt, a melyekben szülői szeretetet látja annyiszor és annyszor bebizonyítja E szeretetteljes szívvvel nyujtott ajándékok között vannak könyvek is, melyekkel gondosabb szülőök serdültebb gyermekeik számára szokták a karácsonyfát feldiszníteni. Mindenesetre nemes ajándék, élvezet és gyönyört nyujtó. De a könyvek között bizony vannak sokszor olyanok is, melyek bizony nem érdemlik meg, hogy anyai gyertya fény között ott pompázzanak a karácsonyfán. Az ily könyveket tehát mindenesetre jól meg kell választani s nemcsak a szép, fényes kötésre, hanem a tartalom magvas, egészséges voltára kell tekintettel lenni, sőt leginkább erre. Kivánjuk minden jó fiúnak, hogy karácsony estéjén sok más szép ajándék között, egy erkölcs és izlést nemcsitő tartalommal bíró könyvet is találjon, hogy belőle tartós hasznot és élvezetet merítsen.

— Ügyvédi iroda megnyitás Zala-Egerszegen. — Arvay Lajos, fiatal ügyvéd a napokban nyitotta meg irodáját Zala-Egerszegen.

— Ürményi József főispán úr 6 méltósága szombaton délután érkezett Kanizsára, pár órai tartózkodás után, mely alatt a gymnasium helyiségeit tekintette meg, melyek mozgósítás esetében valószínűleg a keresztül vonuló csapatok laktanyául szolgálának, tovább utazott Zala-

társadalmi függetlenségnek, a szerény de jó akaratú munkásságnak — az önzellen közőra törekvésnek; úgy másrészt kell, hogy anyagi és szellemi buzdítás legyen a lap kiadója, szerkesztője és munkatársainak a nemes jutalmat mindinkább kiérdemelni.

Gsigány Károly.

I. Pál, orosz császár.

(Egy lap Oroszország történetéből)

Mennyire képesek olykor a viszonyok a jellem fejlődését befolyásolni, arra feltűnő példát nyujt Petrovits nagyejedelem, későbbi I. Pál császár életörténete. II. Katalin ezen fia, 1754 október 1-én született, oly időben tehát, mikor még atyja, később III. Péter császár nagyejedelem volt. Ifjúkorából dicsőreik határánál jölelkességét, nyiltóságát és egyenes jellemét, s mint mondják meggyőző kellemmel párosult vidám lelkiállattal és élénk felfogási tehetséggel bírt. — Erásébet császárné ugyan a Romanoff ház ágának kihaltával I. Péter unokáját, 68-Károly Frigyes, holstein kőst rpi hercegét fiát, Pétert mint trónörökös Oroszországba hívta, de a kormány ügyeitől távol és bizonyos nemű fogásában tartotta, és egy csoport könnyelmű német tiszt társaságában engedte elkorhelykedni. Csüvödött nevével, a későbbi császárnéval, második Katalinnal, e fia születése fölélt, és Erásébet halála után (1762, január 5.) azon szándékkal lépett az orosz trónra, hogy nejét eltaszítja, és újabb szabadabb intézményeket hoz be Oroszországba, úgy hogy saját neje az elégedetlen nagyokkal összeesküdtött ellene, 1762, július 9-én trónjától megfosztották s ugyanazon hó 17-én meggyilkoltatta. Mihelyt az erélyes, vállalkozó II. Katalin magának a trónt biztosította, fia a leendő trónörökös fölélt oly szigorú és szarnok rendszabályokat rendelt, hogy a fiatal herceg szellemi és lelki tulajdonai az

tái láthatlan messziről végzik küldetéseket mint a felhők menykővei a láthatlan magasból.

A háboru mai napság már mérsárlással kvalifikáltatott s még mindegyre tökélesit-e szabadalmazott gyilkolás tudományát,

Hány ifju nemes élet küldetik a más világra... kinek itt még anyai remélni használni — és szeretni valója volt volna — ezen a világon is?!

Ez és természet jog ellenes — erkölcsitelen — valálatalan és méltatlan is tehát a háboru.

És mégis a békét ohajtó Európa — a békére annyira reá szorult hazánk közvéleménye, most, a régen félszkelődő panaszlavium ellenében úgy látszik a háboru ohajtja, éppen a béke kedvéért — mert az eddig nem marad békével míg vagy valósítja terveit, vagy megvoretik, az első esot kevéssel rosszabb a lassu hervadozásnál — a 2-ik esetben pedig — azután egy félszázadig legalább békében élének unokáink! —

„Viribus unitis.”

Lajtántuli polgártársaink nem követik e féjedelmi jelzőt! A bankvám és egyéb velínki kiegyezéseikre kimondák hogy „egyedül Ausztria érdekeit“ tartják szemük előtt! —

Rettenetes jogtalan elv! Itéljen fölötte az Európai közvélemény és a történelem! —

Mi, kik majd évek óves kapcsolak vagyunk egymásra utalva — mi minden alkalomkor hangoztatjuk, hogy társország vagyunk az egész monarchia érdekei tekintendők. Ok meglordíva. —

Hát ez a dualismus? — Ez a pártítás? .. Társát — józan ész szerint kiki gyarapítása, — vagy legalább gyarapodni hagyja, — hisz így legalább önmaga is erőbiti.

Most szemben Európa nagy vajadásával — mondá Bismark, hogy Ausztriában — a magyarokra tekintettel

nagy erő rejlik. — Nálunk nélkül Ausztria is kámför lenne, magyarbors nélkül! ...

Polgári házasság.

Ismét és ismét interpellálják az országgyűlésen kormányunkat a kötelező polgári házasság behozatala végett. Mondják hogy a nagy Deáknak nem emelhetnénk nagyobb emléket, mintha az erről utolsó beszédet valósítjuk. Igaz is! Nagyon megérett vázme ez már. Sürgösen követeli a korszellem és országunknak faj és vallásbeli polgársága. De maga a gyakorlati lélekben is — mert a felbonthatóságnál mindkét fél kedvét keresi a másiknak, míg a felbonthatatlanság tudata elbűsítet tezi egyiket vagy másikat, de a lélekre a kedélyre, képzaletre is nyomasztó az, hogy ha p. u. változtatni akarják: sem akarhatja. E békót a szellemnek túrni ellentmondás.

Önkénytelenül eszébe jut az embernek az a kalendáriumi anekdóta — midőn az urnó ebbe a macskával szepen játszadozván — mutatja férjének — mondván: — rézcsak édesem — a rossz házi életre mondják hogy „kutya macska barátságban élnek“... s ezek mily szépen eljártának egymással.

„Kösd össze őket elváthatlanul: majd meglátod hogy tüstént vége lesz a jó egyetértésnek.“ (Persze mint — minden hasonlat — ez is sántít, az-az hála Isten — nem mindig így igaz — de sokszor.)

A „Zala“ mint a Zalamegyei gazd. egyesület hivatalos lapja.

A Zala megyei gazd. egyesület azzal, hogy nov 16-ki közgyűlésén — a minden irányban független „Zala“ lapot hivatalos közlönyéül választá: magáról is fényes bizonyítványt adta realis — szabadelvű népszertőségének és minden pártok, felekezetiének — nepotismus és kottériák fellettségének! Így látja ezt a megyei közvélemény — és távóli érte a t megyei gazd. egyesületet! —

E változtatás, amint egyrésztől jutalma az irodalmi és

A múlt évi b-füredi szini ivad alatt leginkább szerettem társalogni Tóth Edével a „Falu rosza” és „Tolonca” genialis szerzőjével, ki nem csak a színészetről, de bármely felmerült tárgyról alapos ismereteket árujt el. O maga beszélt el nekem, mennyire meg volt lepette s mily rendkívüli benyomást tett rá a „Falu rosza” sikere; miután 6 darabját nem tartotta arra érdemesnek, hogy azal pályássék s csakis egy jó barátja — úgy hiszem egy putnoki ügyvéd — folytonos nógatására, dolgozta azt újra át, azelőtt „szerelem bolondja” címet viselven s az átdolgozásánál adta annak a „falu rosza” címet.

Nagy betegségem után — ugymond — először mentem Dombóváron — hol Kézászery társulatánál tengődtem, s ott megpillantván a „Reform” egy régebbi számát, kezdtem olvasni, láttam ott nevémet feltűnőbb betűkkel s midőn oda értem, hogy művem 100 aranyat nyert s rendkívüli dícsárettel lett elhalmozva — elájultam, úgy, hogy eszmélet nélkül szállítottak lakásomra. Hátam és oldalamban mindentűt nyilalást éreztem — szóval: az öröm levert lábaimról.

De miért nem gyógyította ön magát korábban? — Igen, ha lett volna miből? hisz ön tudja, hogy olyan kis proporcionális társaságoknál, milyeneknél én tengődtem, sokszor kenyérre valója sincs az embernek, — na de most legalább jó helyzetben van, ápolhatja magát s gond nélkül élhet. — Hígyje el, hogy az én mostani szerencsém helyzetem csak ártalmamra van. Az első előadásoknál mindig ott kelle lennem a nemzeti színház színpadán, hogy a kihívásokra megjelenjek — aztán az a sok gratuláció, az a sok jó barát! — Servus Ede! hogy vagy? remélem emlékszel rám? Majd ismét a másik: Ah! Tóth úr! gratulálók, ön csakugyan pompás darabot írt — nem ismer? — Az egyik azt mondta, hogy Póznér papirkereskedésében szolgált velem mintegy 16 év előtt; s másik, hogy eszelőtt tizenkét évvel a redoute kávéházban voltam jó ismerőse — pedig sohasem jártam oda. — Hanem 1873-ban midőn a kimező utcában egy üres boltban laktam s ott dolgoztam át a „Falu rosza”-at a legnagyobb nélkülözések közt — bezseg senki sem ismert. — Czipelték aztán mindenféle estélyekre, vacsorákra, toasztokat mondtak rám stb. s ezt beláthatja, hogy nem teakem való, a folytonos izgatottság csak megromtásomra lehet. Pedig én leginkább szeretem az otthoniasságot, kivált most, midőn saját butoraim vannak. „Saját butoraim,” na ezt soha sem reméltem. Ez volt mindig vágyaim netovábbja, de azt hittem, hogy ezt soha sem fogom megérni. Most iszom a sok marhavért, de nem tudom fog-e használni? az orvosok azt mondják, hogy kevés a vérem.

Emlékszik-e még — kérdem tőle egy ízben, midőn nekem eszelőtt, mintegy 6 évvel Arrdra levelet írt fölkerve, hogy vegyem meg 16 ftrtért „Schneider Fáni” darabját? Igen nagyon is hálaosan emlékszem nem azért, hogy megvette — pedig akkor az is jól esett, hanem azért, hogy akkori elnagyoltságomban mennyire felvilványozott biztató levele, melyben azt írta, hogy a színmű ügyesen van írva s ipaikodjam, talán e téren még vihathok ki sikert is. Nem képzeli mily jól esett ez akkor nekem!

Egy gyöngéje még is volt a szegény Tóth Edének; felesége. Egész bizalommal mondta nekem — a meggyőződés teljes hanguloyozásával, hogy Saldosnét jelenleg csak neje pótolhatja. Finom Rózsát is neki írta. Szegény! rendkívül szerette nejét!

Mennyire van már pályaművével? kérdem tőle többi közt. — Ép most írom a 2-ik felvonás változását. Rendkívül nehéz a megoldása. Bánom, hogy belefogtam. Van egy pompás tárgyam egy polgári drámához, azt több kedvelő dolgoztam volna fel. — Egy délután ép akkor találkoztam vele, midőn ő a sétátérre lelkendezve lépett ki. „Thyú be meleg van!” — „Jaj beh oda vagyok!” — így sóhajtozott fel. Mi baja van? kérdem. Most végzetem be a „Tolonca” 2-dik felvonását — szinte bele bódültem. Hála Isten hogy meg van, a többi már gyerekésg.

S ez a Tolonca 2-ik felvonása csakugyan megragadó gondolat — az egésznek megoldása pedig mesteri.

(Sz. V.)

Follinus János.

SZÍPORKÁK

Hogyan lehet az adóvégrehajtótól megszabadulni.

T. helyiségben X adóvégrehajtó Y. kovácsmesterhöz ment, a beüzmetni elmulasztott adót behajtandó.

A kovács a fuvogépnél vasat iszasztott, míg kedves életpárja ebédet készítendő mákot darált. Amint a kovács a hatalmas végrehajtót megpillantá, inte feleségének menjen be, mi az meg is tett, de a mákot a műhelyben hagyta. Most belép a végrehajtó és ekkor a kovács iszó vassal kezében elkijátja magát. Mindkettőnek vége lesz! A végrehajtó az iszó vas és a miák láttára (mit ő puskapor-nak vélt) annyira megijedt, miként azt sem tudta merre jött be. Ő t. i. azt vélte, miként a kovács a házat legbe-röpti és így természetesen ő is vevésre van; azon volt tehát, hogy minél előbb szabadulhasson a háztól és azóta még azt az utcát is kerüli.

Ugyan azon a végrehajtón történt, midőn másnap egy lakatosnál akarta szerencséjét próbára tenni.

A lakatos inasával meglesette mikor jó. Amint es messziről észrevette, tudatta mesterével, ki is az ajtókilincset tüzesítette meg. Mikor az adóvégrehajtó be akart nyitni, bizony ott ragadt szegénynek a keze.

Hogyan lehet a hitelezőket sakkban tartani.

Mily nehéz időket éltek, mutatják nálbbi adomák. N. hivatalnokot R... szabómester több ízben felszólította, miszerint egyenlítsd ki régi számláját. De miután ez mindig huzta — halasztotta R... ur erőlyesebben lépett fel. „Mi az ur neve” kérdé N. „R...” felelt a szabó. Ugy, akkor még nem iszethettek önnek mert most még G-nél tartok, felelt nyugodt komolyasággal N.

1/9 órákor tartotta meg. A felolvasásra szép számú közönség jelent meg, a felolvasót annak végén zajosan megéljenste. A felolvasás tárgya az „emlékező tehetőség” volt.

† Csillagh László

Lapunk zártakor olvassuk a budapesti lapokban azon szomorú hírt, hogy megynék jeles szülöttje, Csillagh László, a m. kir. legfőbb ítélőszék bírja, rövid betegeskedés után e hó 11-én váratlanul elhunyt. Megyénk mindvégig tiszta jellemű derék fiát lapunk jövő számában fogjuk érdemlegesen méltatni.

Nyilvános köszönet. Tisztelemző Szilvágyi Gyula evang. lelkész urnak helyben! Az alulirt választmány kedves és szent kötelességet teljesít, midőn Tiszteletdőségnek ezuttal mély halálját nyilvánítja afelett, hogy nagyhasznu és ritkabecstű felolvasással kegyeskedett egy-letünk ügyét újból hatalmasan elősegíteni — és azon alázatos kérelemnek is adunk kifejezést, hogy pártfogását továbbra se méltóztassék megvonni célunknak, mely hisz oly tennem életrevaló, de fájdalom — oly anyyira félreismeret

Fogadja tiszteletdőségged nagyra becsülésünk osztatlan kifejezéseit, melylyel van szerencsénk lenni hazafii tisztelettel

Kelt N.-Kanizsán 1876. decz. 12.

Az I. n.-kanizsai kerek. ifjak önképzőköre választmánya.

Feljegyzés. Szerbiában — írja a Budapesti Napilap — csak nem akarnak nyugodni s minden áron arra kényszerítenek, hogy erősebben lépünk fel ellenük. A monarchiánk elleni igazgatók napról napra jobban fordulnak elő. S még csak hagyján ha ez insultusok csupán szerb területre szorítkoznának, de átkapnak azok hozzánk, s magyarországi szertek közé is, kik mióta Miletics elfogatásával körműkre koppintottak, egyidejű csendesebben kezdtek magukat viselni. A napokban egy panosovai vendéglőben boroztak a szerb atyafiak s ürítgették a serleget „Milán király”-ra. Egyik elragadtott szerb toasztozó kemény szitkokban tört ki Magyarország ellen s a magyar királynak a teremben fölakasztott képéhez dobta poharát. A felségeért s a jelenlévő rendőrök teljes nyugalommal nézték s a felségeért ellen csak mánap indították meg az eljárást, midőn magánzemélyok jelentést tettek az államügyésznel. Gyönyörű illusztrációja alvidéki viszonyainknak.

Uj zenemű. Táborosky és Parsch nemzeti zeneműkereskedésében megjelent és kapható „Hajnában” (In der Morgenröthe.) zongorára szerző ifj. Fahrbach Fülöp árá 50 kr.

Magyarország és a Nagyvilág 50-ik számának tartalma:

Szöveg: Salisbury marquis. — Sári Matyás. Vig költői elbeszélés. (Keoskeméti Ferencz.) Az egyetlen arany. Elbeszélés. (Tolnai Lajos.) (Folyt.) — A kalamus. (F. J.) — A tizenköt hónap. XII. Deczember. Egy magyar hitériót uti élményei a múlt század derekán. (Ifj. Szinyey József. — Tárcalevél: A dohányzásról. (Porzó) — Egy boldogtalan nő. Beszély. (Turgenyev Iván.) Folyt. — Anyai boldogság. (F. J.) — Parasztiok lovsénye. — Busztard és piágnus. — Tengerparti utógek fő állítása. Színházak. (a-s.) — Anyai dal. Költ. (Dalmady Győző.) — Különfélék. — Sakkfeladvány. — Képrejvénny. — Szerk üzenetek.

Rajzok: Salisbury marquis, Nagy-Británia teljhatalmassa a konstaninápolyi konferencián. A kalamus. — A parasztiok lovsénye. — Anyai boldogság. — Tengerparti utógek felállítás. — A busztard. — Királypinguinek.

Rovid hírek. Hajdu-Szoboszlóról írják egy lapnak, hogy ott oly nagy sár van, hogy egy ember lesovén lováról, beleuladt. — „Magyar Korona” czim alatt új évtől kezdve új konservatív szellemű hetilap indul meg Budapeston Jojka Kálmán szerkesztése alatt. — Pozsonyban, Temesvárott ibolyák virítanak — Párisban a siketnémák gyűlést tartottak. — Győry Vilmos elfoglalta a boldogult Székács helyét, mint a budapesti evang. gyülekezet lelkésze. — A török sebesültek javára mindenféle gyűjtéseket rendeznek. — Deczember 11-én lesz Párisban az izraeliták nemzetközi gyűlése a török uralom alatt élő izraeliták érdekében. — A budapesti-ípotvárosi templom negyedik tornya 33,122 fruba került. — Schvajczban minden négyesűg mérföldre átlag 6 iskola esik. — A Szamos folyó folytonosan árad s félni lehet, hogy a tavalyi áradások ismétlődni fognak — írja a „Szatmár.” — Buenos-Ayresben forradalom ütött ki. — B. Vodianer Moricz 500 frt. küldött a Deák emlékszóbor javára.

Egerszegre, hol hétfőn a közigazgatási bizottság gyűlést tartott.

Letenyéről írják, hogy ott nov. 30-án szintén föld-rengés volt, mely 2-3 másodpercig tartott.

(Öngyilkos.) Nagy-Kanizsán a főherceg Ernő 48-ik gyalogezred 18-ik századánál f. hó 8-án éjjel egy közember föbe lötte magát. — (K-n.)

Szent-Miklóson Kanizsa mellett a pénzügyörök két dohany-csompászó egyént üdöbe vettek s az egyiket kö-zölük lelőtték a másik pedig elmenekült. — (K-n.)

Felhívás. Ha éber figyelemmel kísérjük azon haladást, — mely az összes culturállamokban a tudományok és ismeretek fejlesztése körül észlelhető, okvetlenül azon kérdést intézzük: hol és miben rejlik azon alkotó erő, mely a sötétség sűrű tátyolat átszakítván — a fölyvilágosodás nemes és üdvös vívmányainak meghonosítása által az emberiség javára csodás eredményeket vitt ki? Ebbeli kutatásunk eredménye azonban csakis megerősíti azon nézetet, mely szerint egyes hazafiai szellemű átlángolt egyének hazájukban előidézendő jobblét nélkülözhetetlenségét belátva — ennek megteremtése végett oly egy-leteket léptettek életbe, melyek azon a győzelmet egyedül biztosító eszmékkel léptek a küzdőre, hogy a tudomány és ismeretterjesztés által — e valódi neme a közértelem-ség és így a haza ereje terjesztésének — kitűzött cél-jukat elérjék.

Városunkban is már 2 év előtt ehhez hasonló egylet „T. T. olvasókör” név alatt alakult, melynek kitűzött célja: tagjainak szellemi élvezetet nyújtani aszáltal, hogy a társasulási eszméjének fejlesztése mellett a kölcsönös érintkezés és eszmecsere folytán önképzésre alkalmat nyujt; ugy a köziművelődés haladására, hasznos és kellemes ismeretek terjesztése céljából időközönként tartandó felolvasások úgy-mint egy könyvtár felállítása által fejlesztőleg hat.

Alulírottak, mint a zalaegerszegi olvasókörnek f. hó 3-án tartott igazgató választmányi gyűlés által megbízottak, bátorokdnak városunk és vidéke n. é. közönségéhez azon tiszteletteljes kérelemmel fordulni: miszerint tömeges belépésük által a most már a torna-tűzoltó egylettől töké-letesen független olvasókörünket kegyes pártolásban rész-eíteni sziveskedjenek. Ezen kérelmünk támogatása végett utalunk arra, hogy olvasókörünk — dacára a több oldal-ról támadt elhárihatlannak látszó akadályoknak — mégis megtehető eredményt működésének minden terén mutat-hat fel.

Mert körünk ujonan díszített helyisége által, hol po-litikai, szépirodalmi és tudományos napi és hetilapok kie-légítő számban bocsájtának rendelkezésre; — a már ezer kötetet meghaladó — a tagok által folytonosan igénybe vett választékos művekből álló könyvtára és végre az időköz-önként rendezett sürden látogatott és közeliismerésben ré-szesült felolvasások által, igyekszik tagjainak élvezetet nyújtani.

És ha még kiemeljük, hogy igazgató választmányunk f. hó 3-án tartott gyűlésben 100 o. é. forintért új szépiro-dalmi művek beszerzését határozta el, bátran bocsájtjuk alá-írású leveinket a n. é. közönség elé azon reménnyel, hogy e szép nemes és jó cél előmozdítását támogatni fogja. —

A kör által megállapított rendes évi tagsági díj 4 o. é. forint; a beiratási díj pedig új tagok számára egyszer es mindenkorra egy frt. mely összegek, az előző évnegyeden-kénti részletekben előre, az utóbbi pedig a beépésnél azonnal fizetendő. A köri tagság évről évre mindaddig terjed mig az illető kilépését legalább is Deczember hó 15-ikéig az előkségnél be nem jelenti.

Polgártársak! Midőn e szent ügy pártolását ujong becses figyelmükbe ajánljuk, nem mulaszthatjuk el azon tántoríthatlan meggyőződésünknek kifejezést adni; miszerint ezen uton kell haladnunk, ha városunk szellemi előremenetelét óhajtuk, és ha megvalósítani akarjuk azon magyar közkívánalmat és célt: hogy „Magyarország nem volt, hanem lesz” és ennek eléréséhez kövessük azon utat és módot, melyet nekünk halhatatlan nagy Széchenyink és czéla jelöl ki eme szavaiiban: „Minél magas születésű a hazafi és minél dúsabb, annál jobban nevelheti és ter-esztheti a közértelemiséget és így a haza erejét.” —

Kelt Zala-Egerszegen 1876 Deczember hó 10-én
A z.-egerszegi olvasókör elnöksége megbízásából
Geiringer Ödön
jegyző.

(Népszerű felolvasás) Szilvágyi Gyula ev. lelkész úr, a kereskedő ifjak önképző köre helyiségében múlt hé-ten elhalasztott felolvasását, vasárnap, — e hó 10-én este

eljárás alatt tönkre mentek, s az évek folyamában később elzárkózottság és keménység váltottak, a mely később még fokozódott, mikor atya halálának szomorú körülmé-nyei tudomására jutottak. Császári anyja körül vette ké-mekkel és oly teremtésekkel, kik minden önálló gondolatot, minden szababab cselekvést megakadályozandók voltak; sőt azon tizenegy német herczegnő közül, kiket számára Oroszországba hozatott, maga választotta ki számára első és második nejét; s szigorú gyámság alatt tartotta a trón-örökös, mely őt teljesen elkeserítette és megrontotta, hiszen Katalin kegyencze, Lanskoj, annak beleegyezésével Pál oázerevita élete ellen is merészelt törni, mi azonban Lans-koj életébe került.

Igy lett a trónörökös — nagyfedelem 42 éves, míg végre 1796. november 17-én II. Katalin császnő meghalt s a trón megürült. Pál uralkodását sokat ígérő humanus mó-don kezdte, és Sándor trónörökösnek némi részvételt engedett a kormányzási ügyekben; de csakhamar mutatkozta nála azon lesújtó nyomás következtése, melynek ő maga 34 évig volt alája vetve. Egyik legelső, 1797 aprilis 17-én Moszkvában történt koronázása után, tett rendelete az volt, hogy egy régi birodalmi törvényt megújított, mely a női ágat a trónörökösödésből mindenkorra kizárja, (a miért az orosz nemzet örökké hálás lesz iránta. Azután pe-dig ugy külső, mint belső politikában balfogásokra, tövé-désekre, ferdeségekre és önkényűsége vetemedett, melyek anyjának majdnem minden politikai vívmányait kör-débe helyezték; cselekedetei tervszerűtlének, szeszélyesek voltak, mindenben szűkebbül, kicsinyes, sőt despótusmus vezérelte, mely alatt nemcsak körnnyezet és családja, ha-nem az állam és sereg is szenvedett. Számos kormány-cselekedete határozottan bizonyítja, hogy Pál, mikor a trónra jutott, nem volt már teljes birtokában elméjének, mert más módon nem magyarázhatná meg magának az ember sem politikáját általában, sem egyes kormányzási ügyekben követett eljárását. Ma ugyességet költő valamely hatalommal, holnap háborút izent ugyanennek, aminthogy

egész lényét jellemzi, hogy a legcsokélyebb okokból is há-borút izent. Mikor Bonaparte elszánta magát; hogy Pál határtalan büszkeségének hizeleljen, ez elvált a köztársasági Franciaország elleni koalíciótól, és XVIII. Lajos vala-mint a többi kivándorlott francziákat kényszerítette az orosz föld elhagyására. Mikor Spanyolország Pál császárt nem akarta elismerni a Johanniták rendje nagymesteré-nek, és Angolország nem akarta neki átengedni a francziá-aktól ismét elvett Malta szigetét, mindkét hatalomnak há-borút izent, Dániával és később Poroszországgal semleges-ségi szerződést kötött, mely Angolország ellen volt irá-nyozva, s a királyokat mind kik vele Angolország ellen szövetkezni nem akartak, párbajra hívta ki. — Szemben ezen tényekkel fokozódott a kormányával való elégedet-lenség, s csakhamar összeesküvés lett, melyen az udvar s legmagasb nemesség 30 legtekintélyesebb személye vett részt, hogy Pál császárt trónjától megfoszassák. Ez össze-sküvés vezetői voltak: Pahlen gróf, Platon — Subow her-czeg, (II. Katalin császnő utolsó kegyencze); Subow Miklós és Vaérián grófok; Bennigen és Uvarow generálisok; Tatitchev ezredes st. a. t.; — 1809 márczius 13-án a Mi-chailow palota előtt, hol Pál lakott, felállították a csapa-tok; 11 órákor éjjel hálószobájába nyomultak, s mikor vonakodott kivánságuk szerint fia, Sándor javára a trón-ról önként lemondani, saját szalagjával fojtották meg. — A császárnőnek semmi része sem volt ez összeesküvésben, s még szerencsétlen férjének hulláját sem láthatta, annyira el volt öktelelntve. Pahlen gróf erre kinyitotta az ablakot, értesítette a csapatot a császár haláláról és megeskettette I. Sándor császárra. Pál tis gyermeke közül kettő az orosz trónra lépett, és pedig az említett I. Sándor, és I. Miklós. Leá-nyai közül Mária a szász-veiméri nagyherczeg, Károly Ágost neje lett; Katalin Vilmos a vártembergi király, és Anna német Altöld királyához ment férjhez.

A bőség hatása

Igen nagy bőség van, panaszokdók az atya káni-
kulában fának. Tapasztalom apám, felelt az nagy böl-
ben, mert a 10 forint melyet tegnap adtál egy forintra
olvadt össze.

Mégis jó a credit.

Ki fog halálom után siratni, kérdé elcsomorodva az
agg legény. Van-e creditad, kérdé bizalmasan barátja.
Van, de hogy jön ez ahhoz?
Igen egyszerűen. Csinalj adóságot, majd lesz siratód
Z. A.

Vasuti menetrend.

Ervényes május 15-től 1876.

A buda-pesti időmutató óra szerint,

Indul Kanizsáról.

hova:

Vonat szám	Óra	perc	idő.
205	4	45	reg
216	2	30	délu
212	4	58	reg
202	2	5	délu
204	11	30	estv.
313	5	8	reg.
301	11	48	estv.
315	3	38	délu.
208	4	50	reg.
201	2	47	délu

Érkezik Kanizsára

honnét:

215	1	41	délu.
206	11	11	estv.
203	4	20	reg.
201	2	5	délu.
211	9	44	estv.
314	10	27	estv.
301	4	5	reg.
316	11	53	délu
314	4	12	reg
202	1	21	délu
204	11	—	estv.

Márburgba csatlakozás Villach és Francesföb

Felelős szerkesztő: HOFFMANN MÓR.

Levélből
megrendelések
pontos eszközlés.

Gyönyörű szép
női ruhakelmék
a legdúsabb választékban
bámulatos olcsón
megszerezhetők

HAMBURGER ADOLF
divatáru-raktárából
Budapest,
koronaherceg-utca 3

Minták ingyen és
bérmentve.

EPILEPSIE

levélileg gyógyít Dr. Killisch Drezdában,
Wilhelmsplatz 4 (előbb Berlin. Majdnem
800 sikerrel gyógyítva. 249 46—52

Alteti-sérvben szenvedők

meglepi gyógyszer találnak a Sturzenegger Gottlieb-
Herisauban (Schwaizban) által készített minden tekintet,
ben ártalmatlan sérvenőcsében, alteti sérvek és
anyai bajok ellen. Bizonyítványok és köszönő iratok a
használati utasításban vannak mellékelve. Megrendelhetők
fuzekakban 3 frt 20 kr-ával, úgy magánál Sturzenegger
G.-nél mint a következő raktárakban: Budapesten Tormágyi
F. gyógyszerár sz. Máriához Temesvár. — Pecher J. gyógy-
szertár Mariahilf. 345 9—12

MOLL Seidlitz-pora.

Csak akkor valódi,

ha minden
doboz csim
spján a sar és az én sokszorosított csigam van lenyomva.
Büntető bírósági ítéletek ismételten constalták csigam és véd-
jegyem meghamisítását; azért óra intem a községet az ilyen ha-
misítványok vásárlása ellen, minthogy azok csak ámitásra vannak szá-
mitva.

Egy lepecsételt eredeti doboz ára 1 frt. o. é.

Valódi minőségben a x-szel jelölt cségeknél.

Francia borszesz sóval.

A legmegbízhatóbb össegélyző szere a szenvedő emberiség-
nek minden belső és külső gyuladással, a legfőbb betegség ellen,
mindennemű sebesülések, fej-, fül- és fogfájás, régi sérvek és nyilt
sebek, rakfélék, szék. szegnyuladás, mindennemű berulás és
rű és stb. stb. ellen.

Üvegekben használati utasítással együtt 80 kr. o. é.

Valódi minőségben a t-tel jelölt cségeknél.

Dorsch-halmaj-zsirolaj.

Krohn M. és társától Bergenben (Norvégiában.)
Ezen halmaj-zsirolaj valamennyi, a kereskedelemben előfor-
duló, faj közt az egyedüli, mely orvosi célokra használható. Ara
egy üvegnek használati utasítással együtt 1 frt. o. é.

Valódi minőségben a *-gal jelölt cségeknél.

MOLL A, Tuchlauben, nächst dem Bazar, Wien.

Raktárak: N. - Kanizsa (x) Práger Béla gyögy. (x) Rosenberg Joz. (x)
Fesselhofer Joz. (x) Rosenfeld Berez (x) Dörner S. Csáktornya (x) Göncz
L. v. gyögy. Karád Bernatky A. gyögy. Kapronca (x) Kóh J. K. Kapo-
vár (x) Schröder Sándor gyögy. Kapronca (x) Werli M. gyögy. K. szeg-
(x) Csechinovits Ist. gyögy. (x) Küstel István gyögy. Keszthely (x) Schlei-
fer A. (x) Wansch F. Kőrmenád (x) Rácz Ján. Szombathely (x) Püschel
Ferenc gyögy. Sopron (x) Maszy And. gyögy. (x) Molnár L. Gyögy. V. Ver-
rócsa (x) Bécs J. K. gyögy. Bánk-Sz. Gyögy. (x) Fibic gyögy. Zágráb (x)
Mittbach S. gyögy. (x) Iriglmasson gyögy. (x) Hegedüs Gy. Gyögy. (x) P. kler
An. gyögy. Bialonak (x) Sch warts Gusztáv Gyögy. 273 41—58

FISCHEL FÜLÖP

könyvkereskedésében kaphatók az 1877-ik évre szóló dús tartalmu

NAPTÁRAK

ugymint:

Uj nemzeti népnaptár. Szerkeszti Kóváry Béla. Ara kis-kiadás 25 kr. nagy-
kiadás 36 kr.
Athenaeum nagy képes naptár ára 1 frt.
kis " " 50 kr.
Családi naptár ára 80 kr.
Bucsanasky nagy képes naptár 40 kr.
Kassay A. ügyvédek naptára 1 frt.
községjegyzői naptár 80 kr.
Kodolányi gazdasági zsebnaptár 2 frt.
Ügyvédek zsebnaptára 1 frt. 50 kr.
István bácsi naptára XXII-ik évfolyam. Füzve 50 kr.
Protestáns uj képes naptár XXIII. évfolyam. Szerkeszti Duzs Sándor.
Füzve 50 kr.
Falusi gazda naptára XIII-dik évfolyam. Szerkeszti Márai Izidor. Füz-
ve 80 kr.
Lidércz-naptár XVI-dik évfolyam, képekkel, tartalmaz bünesetek-, cso-
dálatos tünemények-, tündérrágék-, vadász és utikalauzokat stb. Füz-
ve 80 kr.
Henyvéd-naptár (együttal katonai naptár), szerkeszti Áldor Imre X-dik
évfolyam. Füzve 60 kr.
Népszászó naptára. Szerkeszti Áldor Imre. IX-ik évfolyam. Füzve 40 kr.
Kosuth-naptár. Szerkeszti Honfi Tihamér VII-dik évfolyam. Füzve 40 kr.
Nemzeti nagy képes naptár (azelőtt jó barát naptár), IX-dik évfolyam
Füzve 1 frt.
Nők naptára. Füzve 60 kr.
Deák Ferencz naptára. Füzve 50 kr.
Borászati naptár füzve 80 kr.
Nevesünk! Füzve 40 kr.
Háztárho-naptár. Kötve 1 frt. 20 kr.
Naptári jegyzék gazdák számára. Kötve 1 frt.
Iparos naptár. Füzve 50 kr.

Vogl Volkskalender 65 kr.
Oesterreichischer Volks-Kalender 60 kr.
Wiener-Bote 36 kr.
Steffens Volkskalender 80 kr.
Novellen Almanach (mit Prämie) 84 kr.
Kikeriki-Kalender 30 kr.
Rosegger, Das neue Jahr 60 kr.
Illustrirter Familien-Kalender 36 kr.
Haus-, Geschäfts und Auskunfts-Kalender 48 kr.
Neuer Krakauer Schreibkalender 60 kr.
Grosser Bilderkalender 45 kr.
Waldheims Comptoirhåndbuch 1 fl.
Notizkalender für die elegante Welt 1 fl. 20 kr.
für alle Stände 1 fl 20 kr.
Ingenieur-Kalender 1 fl. 60 kr.
F romme's Notizkalender 1 fl. 10 kr.
Garten Kalender 1 fl. 60 kr.
Landwirtsch. " 1 fl. 60 kr.
Regenhardt's Geschäftskalender 1 fl. 26 kr.
Volkskalender für Ungarn und Siebenbürgen á 50 kr.

Komáromi-, Kis képes-, Keresztény képes-, Kosuth-naptár.
Grosse Bilder-, Christliche-, Kossuth-, Pester-, Ofner-, Raa-
ber-, Korneuburger Kalender.
Tárca naptár, fali naptár, Block-, előjegyzési-, és jegyzék
naptár a. a. t.

Kiadó hivatal:

Főhivatal: Könyvtársaság, Ujvárosi utca 513. szám.

Előfizetési ár:

Egyes évre 5 frt. Félévre 3 frt. Negyed évre 1 frt 50 kr.

Hirdetmények:

3 hasábolj postakörvényre 7 kr. többezer hirdetésnél 8 kr.

Helyegyenlő 30 kr.

ZALA

Szerkesztési proda:

Hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők:

Uj városház utca 513. sz.

Börzsmentlen levelek csak lemerit késekből fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Nyitási:

Pettisora 10 kr.

MEGYEI ÉRDEKŰ, KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI ÉS GAZDÁSZATI HETILAP

Több egylet hivatalos közlönye.

Hirdetéseket felvesznek: Weisz Mór, Budapesten, Servita-tér 4. és Bécs I., Wollzeile 18 sz. Lang L. és társa, Budapesten, fürdő-utca 1 sz. Opellik A. Bécs, Stubenbastei 2 sz.

10484

Zalamegye alispáni hivatalától.

m. 876

Pályázati hirdetmény.

Zalamegye alispáni hivatala által ezennel közhírré tétetik, miszerint folyó évi november 6-án s folytatva tartott bizottsági közgyűlés 9439/240 jk. szám alatt kelt végzésével megállapított közegészségi körökbe Tapolca, Köveskál, Monostor Apáti, Balaton-Füred, Sümeg, Gőganfa, Szt.-Gróth mezőváros, Keszthely polgárváros, Karmacs, Szeptenek, Szent Bajász, Kis Komárom, Pacsa, Kapornak, Sepetk, Zala-Egerszeg, Bak, Zala-Lövő, Tárnok, Baksa, Alsó-Lendva, Bellatincz, Dobronak, Lenti, Leteny, Bánokszentgyörgy, Kottori, Periak, Szoboticza, Domasintincez, Nedelicz, Stridó és Muraszterdahely, székhelylyel — felállítandó 33 körorvosi állomás, melylyel 360 ft. évi fizetés van egybekötve — választás utján betöltendő.

Felhivatnak ennél fogva a pályázni szándékozókat, miszerint kellőleg felszerelt folyamodványaikat alóli alispáni hivatalhoz 1877-évi január hó 6-ig okvetlenül benyújtásuk.

A kérvényben azon állomás székhelye, melynek elnyeréséért az illető folyamodik, megemlítendő. — Zala-Egerszeg 876 Deczember 22 én.

Csutor Imre
alispán

Karácsony napja.

Deczember 25.

(Sz. L.) Nagyszerű jelenetek s cselekmények szülnék nagyszerű gondolatokat, s mindezeknek összhangjában létesült nagyszerű korszakok szülnék nagy férfiakat, mint a szavakban valósult örök igazságoknak fáradhatlan harczosait s dicső bajnokait.

S ha csak kissé tekintjük is az állítottak valóságát magán viselő jelleget, könnyen meggyőződhetünk ezen gondolatnak mások fölötti elsőségéről, s az emberiséggel körülbelül egyidejűségéről.

Az isteni eszme hű valóját nyeré e nagy mindenségben, mely az alkotó erejétől megindítva forog évezredekben keresztül, s vezérete — vagy céljában mindenütt e legfőbb tökélyt tárja szemünk elé.

Parányi lény e föld a mindenséggel szemben, még parányibb az egyén, melyben azonban az egész átható eszméi képesek a csudát megközelítő jeleneteket megalakítani.

S ha tekintjük a régi kor népeit, csodálkozásunk nem talál határt elméműveik nagyszerűsége.

A „ZALA” TÁRCZÁJA.

Halvány leány, hervadó virágok.

Beszély

Kalmár Beldától.

(Vége.)

Csermelyi megdöbben a vallomásra, míg nem bámulni kezd a fiatal leány óriási szerelmét, mely idézett szavaiban nyilvánult.

Egy hosszú csókkal jutalmazá Arankát, amit ez akként viszonzott, hogy szelid szép arcát az ifju elé tartva, védtelen hagyá azt a csókroham előtt.

„Arankám, drága angyalom, beszélt a művész, te követnél engem, a színészt terhes utján? Képes volnál feláldozni szerelmünknek szülőid szeretetét, a kényelmet mely most körül ölel? szemközti állnál a világ nyelvével, mely fulánként szórna feléd mérget mindent kiabálva read csak azt nem, hogy egy tétlél miut nő, ki hallgat szerető szive szavaiat? Tudod-e, mi a színész akkor, ha lélepett a deszkákról? mostoha gyermeke, üldözöttje a sorsnak; bána, kit tyenyeren hordana mindenki, míg más eszméit, szavait beszélik ajkai, de ha saját hangját veszi föl, elfordulnak tőle és ha utána tekint is valaki guny mosoly követi lépteit. Kérdelmes lét a színész élete, telve nyomor és nélkülözésekkel, meggondoltad mindezt édesem?”

„Igen, igen, igen!” volt az mit Aranka válaszolt, karjait ifja nyaka köré fűzve, mintha soha nem akarna elválni attól.

„És mégis követnél?”

„Őrökre!”
Csermelyi többet nem mondott ellen, tőle elég volt az a mit tett. A helyett, mikor elment, ezeket mondotta: „Enyim léssz; a többit levélben tudatom veled, mit a lugas asztalának egyik lába alatt lelsz, ha reggel a kertbe

gében, vagy az országukat nagygyá tevő honfűi gondolatok s jellemek magasztosságában, mégis mi más egészen a valóság a későbbi kor éltető elemével s magával a kor szellemével összehasonlítja.

De ki lenne azért oly elfoglalt ez utóbbi irányában, hogy pusztá szeretetével elvetné az előbbi korok nagyságának gondolatát vagy tán annak lehetetlenségét bátoroknál állítani?

Szempontunkból tekintve azon korokat, a kereszténység előtti események korszakát, kétségkívül a sötétség, az igaz, religio sötét éjének korszakául tekinthetjük, de kizárja-e ez azért a pezsgő élet s nagyszerűség lehetőségét? Miként a történet dolgok megörökítésében, a történelemben vizsgálhatjuk, épen nem zárta ki soha, csak hogy más légkörben növe a gyümölcs, más alakot, azt s szint is nyert.

Szép holdas éj gyanánt tekinthetjük a későbbi nagyszerű átalakulást megelőző időt, oly éj gyanánt, mely mégis pezsg az élettől, s mely a reggel fele erre figyelmessé teszi a lényeket, hogy annál nagyobb kedvvel tekintsenek azon tájra, honnan a gondolatok magasztosságát a megérés dicső idejéig elősegítő nap tűnik elő, a hajnal rózsás kebeléből.

A hajnal feltűnt. Nagyszerű jelentősége mellett bizonyít az egész világra kiható híre, minek hallatára a pogányság ösdióktól fásult morálja megáll meglepetésében, s világosságtól földérett úton más célok felé tör. S az átalakulást, ezen világot rendtől s más utra térítő nagy cselekményt képezi az isteni szent eszme megtestesülésének ideje, melyet az egész föld kerekégen karácsonynak nevezünk.

Van-e csak egy lény is a földön, ki előtt ismeretlen volna a karácsony, hova az isteni létnek csak egy parányi sugára is elhatott? Ismeri a kisded, kinek gyenge elméje a jó anya figyelemzető tanításától befogadja a kis Jézus nevét, s gyenge szívének legforróbb vágya ennek a jó gyermekek számára fenntartott ajándékát kiérdemelni. Ismeri később a felnőtt férfi, midőn a gyermekkorban tanusított szerény vagy helyett nagyobb szerű, vagy az Isten tudja hol teljesíthető igények foglalják el. S ha egész életében a hitelenség fátyolán keresztül szemlélte is a világot, az éjjeli haragszónak a világ megváltója születését hirdető unneplés hangjára megrendül hitetlen valójá, s legalább kis időkre tekint az égieknek földi gondolkodást meghaladó trónusára.

Valóban magasztos gondolatok tárháza ez a karácsony!

Ha megfontoljuk, hogy tetteinkben a kiin-

jöz. Most isten veled, álmad legyen enyémhez hasonló, én veled foglakozom.
A művész távozott.

Másnap Aranka a levelet csakugyan ott lelta, hol az mondta volt. Benne arról értesítette őt szerelme, hogy a legközelebbi éjen hagyják el a várost — szökve; Aranka szedte csomagba ruháit, kedvesebb holmiját s éjjel után 1 órákor mindenét az ablakon át kiszedve rakják kocsi, mit szerezni az ifju dolga lesz.

Mire a szülők borzalommal megérték a valót, a szerelme pár már a negyedik határon túl járt, egészen más irányban mint a merre a szintánsulat többi tagjai utjokat vevék.

Csermelyi más társulathoz szerződött, hogy utat tényszerűen azok, kiknek eszébe jutna őket úzóba venni. Aranka a modern egybekelési mód szerint nevével lón Csermelyinek, de szinpadra lépni nem érzett hajlamot magában, férje jövedelmét kézi munkájával többletelt, mindenben akarván azzal osztozni.

Az első hetek, miket együtt töltének, a legszebb boldogságban folytak le; mi sem zavarta őket, legfeljebb Arankát háborították fájó érzelmek, ha bucsutlanul áldogott szüleiére gondolt.

Az ő emlékünek gyakran könyvekkel is áldozott, a gyermeki kebel legdrágább gyöngyével.

A férj minden idejét, mivel a szinpadon kívül rendelkezett, otthonában tölté, szeretettel véve körül a lényt, ki érte multjával szakított. Nem volt panasza egymásra.

A mit a sors jókat megtagadott tőlük, szerelmmel pótolák.

Őrökké azonban mi sem tarthat, — kivéve a természet rendszeres működését s az anyai szeretetet, mint Byron mondja, — a mézes heteknek tehát mindig örölehetőbb havak léptek helyeikre náluk is. A férj kezdte változtatni a régi szokásokon azzal, hogy előadások után nem hülygéhez sietett többé, hanem kartársival tartott, kik vitték, biztatták őt mindenüvé, csak épen baba nem.

dulási pontnak mily szerepe van, egy perczig sem kételkedhetünk ennek valóságáról

A tél északában jelenik meg évenként, azon időben rendszeresen, mely életünk hanyatló szakára emlékeztet, pedig születést ábrázol, a világ megváltójának születés idejét, melyre a fásulásnak indult emberi élet megújodik, amennyiben ezer meg ezer ifjú hajtást bocsát a világnak, melynek terebélye az egész világot szeretettel fogadja hűsítő s szerető árnyékába. Az ellankadt, tespedésnek indult tagok új életet nyernek az árnyék hűsítő s élesítő hatásától. Az új életet nyert földi vándor bizton folytathatja fárasztó munkáját, s ha ellankadni, kidőlni készül, a folyton zöldelő terebélyes fa mindig kész enyhülést szerezni vagy adni számára.

S ezt megfontolva, ki kétkedhetnék a világ megváltója születés idejének, a karácsonynak fontos jelentősége fölött?

Csak a rövidlátó, vagy éppen vak nem látja a napot, mely feltűnven 1876 év előtt, azóta fogyatkozás nélkül világit anyaszentegyházának gyöngye virágira, melyeket csakis e nap fénye életet a különben sivar föld kebelén.

Vagy azok, kiket hitelenségük vagy tudatlanságuk homálya árnyékba rejtett a nap elől, nem látván kétkednek annak léte fölől. Nem is csuda, hisz a vak nem beszélhet a színről!

Vagy a kinek gyöngye szemét a fény kápráztatja, vagy épen elvakítja, csakis ez nem tekinthet bizton a napba, de ha az isteni bölcsesség különben elméjének honáhabatolhatott fényével, fölkiált a bölcsesség ihlette költővel:

Isten, ki a bölcs lángesze föl nem ér,

Csak titkon érző lelke óhajta sejt,

Léted világit, mint az ég nap,

De szemünk bele nem tekinthet!

Ez isteni fény, melyet a megváltó között a bűnbe esett emberrel, érlelé meg az emberiséget összetartó, célhozvezető és így boldogító moralt, melyet különösen tekintve csupán, vagy összehasonlítva az ez előtti időkével, tudunk meghajolni — ha másképp nem — a keresztény vallás tanai előtt.

Főlséges jelenségkép tűnik föl az emberi társadalomnak is a karácsonynak Megváltónk által magasztossá tett képe.

A szellemi és erkölcsi élet már-már kiháló vagy egészen más lánggal égő állapotban volt Krisztus születése előtt, mi igaz világosság után nézett, s ez fel is tűnt a Messiásban.

Hányszor jutott azóta az emberi társadalom egy vagy más rétege azon helyzetbe, hogy tökéletes elpusztulásnak, örök megsemmisülésnek nézett eléje, s mily nagyszerű jelenségkép tűnik fel!

Aranka elhipte, midőn még kimaradását a férj okokkal támogatta, meg tudott nyugodni; de mikor már a férj a mentségeket is feleslegesnek tartotta, támadt Aranka kebelében kínzó sejtelen és sirt. Sirt napokat s anyját anyiszor soha nem emlegettek ajkai.

Mi következék mindezekből; gondolni lehet. Szemrehányások egyik, másik részről a napi események közé tartozának a s nő már durva kifejezésekben is részesült attól, kinek szerelmi vallomását annyiszor boldogan hallgatta. A bánásmód, miben a férj részlettel belőle is kiölte azt a szikrát, mely lakhelyül a szívet szokja választani s többé nem azt az ifjut látá Csermelyiben, ki „otthon” bálványképe volt, de egy család, ki szinpad mesterségét az életbe is állította.

Terhére levének egymásnak. Ezt is a férju adta tudtára a nőnek, azzal, hogy saját számára másutt bérelt lakást. E tette után még pár hetig tudni látszott Arankáról, többé aztán felőle sem ment. Ha emlékeztek is egy-másról, átkos emlékezet volt az.

A kijátszott megcsalt leány most egészen magára maradt, ha csak a bánatotársul nem vesszük, mely lelkében dült No meg könnyeit, miket sirt ha feküdt, sirt ha ébredett.

Egy és fél év telt el az idő alatt, míg Aranka szülei hazát elhagyá, egy és fél év alatt égtek ki azok a szemek, kiknek tőle parázsoktól égő az, ki belőjük nézett. Az alatt nyitlak el arc rózsái is, a miként elhervadtak ablakában a rózsák és százsorszóp. Ezekre is, ró is az égető nyár hozott vesztet. Legalább nem kérdik egymástól: „Mit csináltál?”

Másfél éve, mióta a leány szüleinél van, hazajött, mint anyja mondá — meghalni.

Nem megy sehova, senkibe, hanem ott ül órákig ablaka előtt, mintha csak gondolna, miért nem szélesebb léleg az ott a virágosrepek földjén, hadd felelhetnék bele ő is; — vagy lejár a kert lugasába, hol egykor boldog is tudott lenni s a mint a borostyán leveleiről eszébe jut az óra, mely lépés volt neki az örvénybe, azokat tépve sugdosza

homályból egy-egy mózesi küldetésrel ellátott férfi, ki lángelméjével utat vág az akadályok között a tengeren a míg népet megszabadítja, elle-
neit tönkre teszi

Ezt olvasva, minden magyar szivben megren-
dül az érzés, fekete szinben huzódik rajt végig a
multak emléke, mely benünket végzettségűjöttá nem-
zettét saját szemünkben. De feltűnt mindenkor a
Messiás, ki az örvénynek rohanó népet feltartá,
s az örökös megsemmisüléstől megóvta, s bízva a
legfőbb hatalmú messiásában, kinek születés nap-
ján leghálátlanabb fia is a hála glóriáját érzi zengni
szívében, elmondhatjuk vakmerő b zakodás nélkül,
hogy sorsunk szálát vesztjük el bár a bajok ho-
mályában, támaszt köztünk oly honfit, ki azt meg-
találva bennünket biztos révpartra vezet.

Tekintsük csak végig szegény honunkat, az
arcok melyeket szemlélhetünk, leghűbb kifejezé-
sei a léleknek, mely itélet vagy érzés szerint be-
teg, s már már halál is fenyegeti sok helyen.

Nem emlitem a csapásokat, melyek ólomlyal
nehezdednek szegény, de jószívű népünkre,
tudván, hogy a szerencsétlen nyomorára figyel-
meztetni veszélyes.

De, mit különben mindenki fölkejt a ka-
rácsony beköszöntése, ugys érezheti népünk, hogy
a fölöttünk uralgó hatalmas Messiás, ha nem néz-
heti tovább összegörnyedt állapotunkat, küld, mint
máskor egy szabadítót, ki a terhet leemeli vál-
lainkról.

Arra azonban nekünk is kell segédkezet nyuj-
tanunk, hogy a teher szépen lassan emeltessék
le, nehogy a kapkodás vagy vgyáatlanság kö-
vetkeztében tagjainkra ejtve, bennünket megese-
nkítson.

Szépen fejezi ki ebbeli követelmünket az élet
születésének napján éneklő angyalok dicsénete:

Dicsőség a magasban Istennek, békeség e
földön a jóakarató embereknek!

Az év végén.

Szerkesztő ur!

Eddigi szokásunkhoz híven tekintsünk vissza a lefolyt
évre, s vessünk egy pillantást a jövőbe.

A most lefűt év a mily aggodalom-, és vészteljesen
kezdődött annyira felül multa még a legpessimisticusabbak
várakozásait is. Legelső sorban sujtva lett a gazda, a május
hónapig kinyult tél által; sujtott a rosz termés, ezzel
kapcsolatban a rosz termény ár által; sujtott a borte-
melő, sujtott az iparos, a kereskedő, szóval minden osz-
tály a rég ígért, és óhajtott javulás helyett a legsilányabb
valót nyerte, ugy annyira, hogy minden reményeink, a jobb
jövő iránti kilátásaink örökre megsemmisültek, sorsunkkal
véglegesen csapitulánk, s kénytelenek vagyunk helyetenged-
ni azon „másnak“ ki utánunk és helyetünk a közterhek vi-
selésére hivatva leend. Csak azon egy nagy baj fo rog fann
e részben, hogy azon „má“ nem találkozik mert tönkre
jutottunk mind, s ki sajátját elvesztette, miképen szerezzé
meg másét, ki saját terhe alatt földig roskadott, fogna e
boldogulni ha még idegen terheket is vállalra rak! Odáig
jutottunk, hogy a bírói, és adó végrehajtások lehetetlenné
váltak, mert nincs bevétel. Képzelhette-e valaki, hogy rendes
körülmények között egy családnek tisztességes ellátást nyujtó
birtok ára 10-15 frtig süllyedhessen, hogy még Muraköz-
ben is krajczárokon ehessen birtok részleteket vásárolni?
Idáig jutottak az egyes állampolgárok; hanem talán ezen
egyenes teljes feloldozásával, végleges megsemmisülésével
az állam jóléte emelkedett, és szilárdult? Koránt sem —
Ez is hanyatlott, és pedig odáig hogy a további nem is le-
hetséges.

És midőn az állam hitele minden tekintetben a leg-
alsó fokig hanyatlott, midőn az állam egyes polgárai a
megsemmisülés örvényébe sodortattak, a most felűtő új
évvél mire lehet kilátásunk? Az eddigi nyomornak foko-
zott folytatásán felül alapos aggodalmunk lehet, sőt csak
nem bizonyossággal mondhatjuk, hogy egy elláthatatlan
következmenyű végzettes eurpai véres háboru előtt ál-
lunk, mely a felek elkeseredett, fanaticus fennmaradásu-

„Szerelmem — — szerelmem — — — — —
Szegény Aranka!

A jelen naplója:

Mikor születnek a Szatirak?

Az irodalomtörténetből tudjuk: hogy a keserű-gunyor-
os- csipős epigrammes irodalmi munkák többnyire akkor
írattak, mikor vagy a korlátlan uralom némitá el az igaz
panasz hangját, amikor az takart versekbe — képletes pél-
dabeszédekbe rejtőzni volt kénytelen, — vagy mikor val-
ami erkölcsi betegségben sinlett a társadalom, — s egy
két lángelme — mint jó orvos — erkölcsi leczkét a „ne-
veségesség“ köpenye alatt (mint lequárba takart pilulát)
igyekezett beadni a társadalomnak.

Nálunk — hála Isten — legalább nagyban egyik eset
sincs jelen. S mégis ha csak vidéki lapjainkat észleljük is,
azt tapasztaljuk hogy keserű gunyorosan írnak, — fiatal
kezdő írók is — kiknek még koruknál fogva is róza szin-
ben kellene látni a feketét is. Olvasottságuk lexikonából
a gunyoros adatokat bönögészik elő — ha nem is határo-
zottan valaki vagy valami ellen, de általában a kor,
a létező jelen állapot ellen.

Micsoda jele ez az időknék?
Gunyoros panaszaikat nem fordítják és nem is fordít-
hatják alkotmányunk s kormányunk ellen, hisz látjuk hogy ez
„adott körülmények“ közt megteszi a lehető. Sőt inkább szép
„testimonialis“ sajtolta keserűség nyilalból is több lövetik
másfelé, több önön magunkra, rajunk könnyelműsége bon-
vivantságára, indolenciájá vagy inertiájára, mondván: „se-
gita magadon, isten is ugy segít“ s mintha mondanák, hogy
„kőnyebb megtartani az ősi vagyont és hazát — mint
megszerezni volt.“ Igaz is ez egyrészt, de másrészt tagá-
dhatlan, hogy megnéhzült az idő járása felettünk — min-
denképpen.

A jó akaratu satira orvosság — s kelletikor szükség-
esség! —

kért folytatandó harczmodora népeket nemzeteket meg-
semmisítéssel fenyegető kiterjedtsége tekintetéből valósá-
gos népráfordítás bizonyos borsalmának árnyát veti már is
előtérbe.

És mi egyesek mit tegyünk ily sűjtő körülmények
között? Alja meg mindenki helyét, a legyőzött teljesítse
polgári kötelességét, hogy midőn örök nyugalomra hajtandja
fejét, legalább lelkesmeretével legyen tisztában; és mert
még a reménytelen küzdelem előli megzökés is gyávaaság;
végre: mert azt tartja a közmondás; ne hagyj magadot és
megsegit az Isten, pedig oly körülmények közé jutottunk,
midőn csakis Isten csudája segíthet rajtunk. — Isten banel.*

(—y—)

Helyi és megyei hírek

— (Boldog új élet! boldogabbat a tavalyinál.) Lapunk
mai száma ez évben az utolsó. Az új évfolyam első száma
január 2-ikán fog széjjel küldetni. Nem teljesültek remé-
nyeink, melyeknek az év elején kifejezés adtunk. De van
e azért okunk csüggedni. Ki a nemzetek sorsát intézi, ki
hatalmasabb a földi fejedelmeknél, mert ővé a hatalom és
a dicsőség, látja édes nemzetünk erőfeszítéseit, s a valósá-
gos napok zivataros éjjelével erős kezével ki fogja vezetni
a békés munkálkodás a virágzó fejlődés ösvényére. Ugy
látjuk, hogy az ur Isten a magyar nemzetet nagy fárada-
lmaakra, nagy munkára szánta. Viszontagságos volt multja,
viszontagságos jelene is. De ezred éves fáradozásoknak
kell, hogy sikerük legyen. Azért nem csüggedünk. A jó-
vőbe vetett pillantás eifeledtetni velünk a mult dicsőséges
küzdéseit s a jelen fáradalmas viszontagságait. — Nem,
nem feledtetni el velünk, sőt emeli reményeinket. E gondo-
latokkal lépjük majdán át néhány nap múlva az új év
küszöbét, hogy szerény munkálkodásunkat istenbe vetett
bizalommal folytassuk. S nem bucsúzhattunk t. olvasó
közönségünkkel szemben is az ő évtől a nélkül, hogy a leg-
igazabb nagrabecusással még nem emlékeznénk azokról,
kik nemes szívük tiszta önzetlenségével gyamolítottak sze-
rény hazafiai törekvéseinkben; kik el nem lankadó buz-
galommal támogattak fáradozásainkban; kik fáradságot sőt
aidozatot és költséget nem kimélve résztvettek közművelő-
désünk fejlesztését célzó munkálkodásunkban. Fogadják e
lap tisztelt munkatársai őszinte köszönetemet. Nekik, úgy
e lap t. olvasóinak is boldog új évet kívánok. Kívánom,
hogy a magyarok Istene szüntesse meg viszontagságainkat
s tegye áldotta a hazát s boldoggá a hazát lakó nemzetet.
(Szerkesztő)

— (Fekete karácsony.) Ilyen karácsonyt sem értünk
még, mint a milyen az idei. Fekete karácsony volt ugyan
már máskor is, de ilyen időjárás mellett bizonyosan igen
kevés. A hét folytán voltak olyan napjaink, hogy a téli
kabát is nyug volt az emberen. S a karácsony valódi po-
sisa mégis csak a hózivataros idő, melynek kedves szép
ellentétét képezi a gyertyák fényében uszó meleg szoba,
melynél még csak a boldog elégedtségben ragyogó öröm-
teli gyermekarcok, s az egész családot átható igazi bol-
dogaság finyesebb. Kicsinyeknek nagyoknak egyaránt kí-
vánjuk, hogy szívük vágya teljesüljön. Megelégedést bé-
két a magyar családnak. (Még 24 órája sincs, hogy e
sorokat irtuk, s kün kemény, hideg idő váltotta fel
gyorsan a tavaszias időjárást Jobb így, ha tél, legyen tél.)

— (Társasköri felolvasások) A nagy-kauzissal társas-
kör feladatához híven kezdi rendezni ez idei felolvasásait.
Ma kedden (decz. 26) Koszicz Szilárd, pécsi ügyvéd
ur és a társaskör kültaga tartotta felolvasását: „A nemzet-
gazdasági alapelveiről.“

Január 6-án pedig Bátorfi Lajos ur tartja felolvasását:
Zrínyi Ilona; történet tanulmány.
A felolvasások a kör helyiségében tartatnak meg.
Kevés számu, de intelligens közönség halgatta a t.
felolvasó nagyérdékű tejetgeéseit, kit a felolvasás végén
zajosán megéljeneztek.

— (Öngyilkosság) Fischer a helybeli lotto gyűjtő^o
tulajdonosa mult pénteken éppen egy tárgyalásra kellett
volna a törvényes előtt megjelenie, öngyilkossági száu-
dekből revolverrel meglötte magát. Szándéka azonban nem
sikerült, mert a golyó nemesebb szerveket nem sértett
meg. Az öngyilkosságot nagyobb mérvű sikasztásokkal
mondják kapcsolatban. Hogy ez eset nagy feltűnést okozott
nálunk, az természetes. — Az egész dolgot azonban az
ellentmondó hírek folytán némi homály fedi. — A szeren-
csétlen öngyilkos gyógykezeltés alatt van.

* Igen tisztelt munkatársunk keserű szavaiiban, egy hazája sorsán aggó-
dó honbizv kifakadásaiiban sok igazság van. De nagyobb viszontagságokat he-
vert ki e nemzet, s azért nem csüggedünk és remélünk. (Szerk.)

Vita nélkül

A mi ritkaság — ereszté keresztül december 9-én az
országgyűlés a honvédelmi miniszterium egész költségve-
tést, — mintha egy szivvel érezné, hogy amit erre eddig
költött, jóléte — s a mit ezután költend; még jobban
teszi! — Mintha érezné, hogy szerep vár honvédeinkre a
közel jövőben — a neveléssel boddott „Hon védelem“ nagy
szerepe! — Mintha érezné, hogy hazánknek még egyszer
talpra állani kell történelmi és geographiai missioja szer-
int: megvédeni, vagy legalább elő-bástyául lenni Europa
számára a kelet északi néprámát ellen — és az eurpai
egyensúlyért.

Terhes missio — — de bönne vagyunk — földrajzi
fekvésünknel fogva is.
Tán jobb volna bent, Europa valamely közép hegy
völgy zugában — p. u. Schwarzwaldi örökat farascskái s
kecske tejet inni nyugodtan, a hóhegyek oldalán? mint
itt a hármas bérc és 4 folyamának őseink vérvél azentelt
virányain őrt állani és a létét küzdeni?!

De hát kárbabb vagyunk-e mint őseink a török,
tatár, mongol dúlások alatt? Gyengébbek, elpusztíthatób-
bak vagyunk-e mint azok? Talán nem! — Elmúlt volna-e
historia szükségességünk? Alig. Nem erősebb-e most a
nemzetek és kormányok solidaritása — az egymásra szor-
ulás érzete — s az ebből folyó kölcsönös támogatása?
Bizonytal erősebb.

Sokszor kivésőben volt már e faj, — sokszor be-
nőtte országutait a fű vérmező volt a letarolt határ — és
mindanyiszv kinőtte magát fű fa nemzedék!... És él
még az a Genius, mely nagy költsék ajkáról haogostatá
a világszetlem végzetét hogy „neked élni kell ő Hon“!

Egyik napilapunk est írja: „Reclus a híres geografus
geografus — aki most Pesten időz — nemrég est írá egy
földünkhez“

— (Tolmács) Dr. Freund Zeigmond helybeli ügyvéd
úr a n-kanizsai kir. törvényszék mellé a német nyelv tolm-
ácsává neveztetett ki. —

— (Ilymen) Weiser József ur esküvője Löwenstein
Hermína kisassonnyal e hó 27-én tartatik meg Bécsben.
Fellegtelen boldogságot kívánok az ifjú párnak. —

— (Öngyilkosság.) Kis Sándor sümeghi realtanár egy
nagy reményekre jogosító fiatal ember, f hó 23-án életé-
nek méreg által vetett véget. A tett oka még nincs tudva
Kívánjuk, hogy hőttemen a béke örökjéjék. Temetése f.
hó 24-én volt.

— Említettünk lapunk mult számában, hogy városunk
szülőbte Prager Hermína kisasszony, ki szép hangját és
nagy reményekre jogosító énekét közönségűknek is bemu-
tatta, most Grácban, a phylharmoniai hangversenyben ven-
dégzerepel. Mult csütörtökön másodikor lépett fel a mű-
értő gráci közönség elítje előtt a katolikus nőgyűlet hang-
versenyén. A gráci Tagespost városunk szülőbte fölötté igy
íte: Prager Hermína kisasszony elragadó drámai élelén-
get tanusított az alkalommal is Donizetti „Kegyencznő“
című opera dallamában, és „Schubert“ „A posta“ című
dalában.

— (Gazdasági irodalom) Molnár István^o, előbb a
tapolczi felsőbb népkola igazgatója, jelenleg a budai vin-
cellérképezde igazgatójától megjelent Tettey Nándor kiadá-
sában: Az okzerü borászati népszerű vezérnala. Második
kiadás ára 72 kr. Ezen kis munka, mely azon előadásokat
tartalmazza, melyeket szerző több évvel ezelőt a néptani-
tók számára rendezett tanfolyamon tartott, világos nép-
szerű nyelven, a felesleges dolgok mellözésével felsorolja
mindazt, a mit a czim ígér. Szól a pincekezelésről, bor-
készítés: szűretéről és a többi teendőkről. Ezen kis könyv-
nek néptanítónk igen nagy hasznát vehetik. Ajánljuk te-
hát figyelműkbe.

— (Halálzási statisztika) Az utolsó héter 100 ezer
ember közül elhalt Bécsben 50, Budapestén 73, Berlinben
48, Borzslóban 63, Straasburgban 51, Münchenben 62,
Párisban a Amsterdamban 55, Rotterdamban 50, Stockhol-
mban 44, Londonban 44, Dublinban 55, Rómában 55 Phila-
delphiában 38, New-Yorkban 70, Kalkuttában 50. (B. N.)

— (Fogfájás) Ez tudvalevőleg oly baj, melyet nem
igen szeret valaki; a fájdalom nagyságáról azonban csak
az képes magának számot adni, ki egykor már fogfájásban
szenvedett; s a ki benne szenved, minél hamarabb szeret
tőle megszabadulni. Erre nézve általában jó lélekkel ajánl-
ják B. Máthé Domokos fogorvos Budapestén a vaczi és
kis-híd utca sarkán. kihez bizalommal fordulhat mindenki,
kik fogfájásban szenvednek.

— (Az emberek vallásai szerint) Az angol Dr. Hurst
a világon élő embereket vallás szerint a következőkép osz-
lyozza: 200 millió 339,000 róm. kath.; 76 millió 390,000
görög; 131 millió 7,449 protest keresztény; 200 millió
mohamedán; 7 millió zsidó. Van azonkívül még pogány:
3 000,000 budhista; 170,000,000 brahman; 90,000,000
Confucianus, és 174,000,000 más felekezettű.

— A megyétől kiadott új iktatók könyvek
Fischel Fülöp könyvkereskedőnél megszerezhetők,
mi is ezennel a t. körjegyzők tudomására hozatik.

Közönség köréből.*

Tapolcza 1870 decz. hóban. — „Szomorú nehéz időket
értünk“ A kereskedelmi az ipar pang, sehol semmi foglal-
kozás, semmi munka. — Ily és hasonló panaszok hallunk
száz meg száz ajkról. Mindenhol a merre fordulunk, a merre
jövünk csak panasz és ismét panasz.

Hirlapokban is olvassuk, hogy oda a régi jó idő és a
Krach óta alig lehet de nem is lehet zöld ágra jutni.
Kérdés azonban, hogy az üzlet és ipar pangását ha
nagy részben is, de hogy mindenhol az idézte-e?

Erre kerekén és nyíltan kimerem mondani hogy nem.
Mert bizony vannak ugy kereskedők, mint iparosok, kik
hanyatlásuknak maguk az oka, és ha végre tönkre
jutnak, önmagukat vádolhatják.

Hogy azonban állításon nem a légből meritetnek
tűnjék, szolgáljon az alább következő példának:

Helységünkbe néhány hó előtt egy Franki nevű egyén
telepedvén le, ki magát aranyműves és óraművésznek (?)
adta ki. Helységünk polgára örült bizony, hogy végre va-
lahára nálunk is van oly egyén, ki beteg óráinkat megor-
vosolja és nem lesz többé mint eddig utalva óráját sat.
Keszshelyre, vagy Egereszege megcsináltatás végett elkül-
deni. De a mily nagy volt Israelben az öröm oly drágán

* Az e rovat alatt közöltétek nem felelő a Szerkesztő.

„Barátom, én nem vagyok török, mégkevésbé vagyok
orosz. A szerencsétlen bolgárok és szerbek mégcsak nem
is forradalmárok, ők egyszerűen be vannak sorozva köz-
kocnak Kossuth levelét helyesen tartom, mindent meg a
ha/alt is inkább, mint meghódolni az oroszoknak! — Több
mint naivnak ostobának kellene lenni az embernek
— hogy csak egy árva szót is elhiggyen ama
„testvéri szeretetről“ melyről az oroszlapok beszélnek
Ha moszkva lángol a szeretettől a szent faj iránt, mutassa
meg azt előbb Lengyel országot iránt. — Teljes szivemből
óhajtom, hogy a politikai Oroszország megbukjék. Anglia
tönkre tehetőne egy szavával — de a minden áron való
béke ragálya megmetyelvezte. Ha Oroszország találna győz-
ni, Önök el vannak veszve — és mi nyugotiak közel le-
szünk ahoz, hogy önök sorsára jussunk“! —

Schmerling bécsi lovag mégis oly annyira fárado-
zik, hogy az osztrák felső ház tiltakozók monarchiánknak
a keleti kérdésre avatkozása ellen! — S tán nem látja
azt amit Reclus és az egész világ?... Dehogynem Hanem
nem téli azt — mit bánja ő, ha a panslavizmus a Lajtá-
ig megy is — ha a kőbe eső magyar (társország) felett
keresztül csap és lavinájával eltemeti is: — ott van neki
a nagy Germania! — Hanem hogy ily viselkedéssel mi-
lyen osztrák pogár a lovag ur? és mily világ polgár?...
kiki ítélje meg. —

A béke szükséges drága kincs. Erdemes megtartani
sőt megrenni pénzen is. De valamit a magán életben
nem vesszük meg a szükséges dolgot se, ha nagyon drága
ugy a költségeknél sem szabad békét vásárolni jövőnk
nemzetiségünk és a civilizáció árán. Pedig Schmerling sae-
rint ily drága lenne nekünk a béke. Ily drágán hát nem
vásárolhatjuk meg a különben imádotbékét.!

Czigány Károly.

hatalmát meg mind az, ki fentvezett művés és művészebe bizalmát helyezte, és szerencsés az ki még eddig sem volt kényserülve Frankl utral szándékosan megismerni. Mert ha valaki nála mint pl. alulírott órát vett, úgy megcsalott mint legkitaláltabb szédelőnél. Ha óráját o. m. a f. megengedést végett hozzá adnak az járja még csak meg, mert úgy ért mesterségéhez mint a tyúk az A B C, hex. Amellett ha az illetőknél a nyájban panaszt emelnek „kibabáskál” fenyegeti. Mit bizony Frankl ur nem jó cselekedik, és ma holnap alig lesz alkalma ezt tenni, mert bizony lasacskán csak el-el maradunk tőle kibabás nélkül is, oly időt várva, melyben mi jobb órát és arany művet kapunk, mi nagyon elkelve, mert ismét kényszerülve vagyunk óráinkat vidékre küldeni.

Most bátor vagyok úgy tekintetességed, mint a n. é közönséget, kérdeznem ha ily ember ki mesterségéhez értelmellen a mellett modorában faragatlan — tönkre jut, vajjon a Krach időzte-e vagy önvétke által történt-e az?

Jól lehet, hogy egyes nem nyom a látha, de egy es meg egy es igen sokra megy és éppen egyesek összpontosulása képezik a társadalmat, egyesek lényegesen mozgathatják elő az ipart, valamint az egyesek hátrahatják.

Fridrich Ferencz.

Irodalom és művészet.

Magyarország és a Nagyvilág 52-ik számának tartalma:

Szöveg: Nikolajevics Miklós nagyherceg, a déli orosz hadsereg főparancsnoka. — Az egyetlen arany. Elbeszélés. (Tolnai Lajos.) Folyt. — A tavali karácsony Tóth Edénéél (Mikszáth Kálmán). — Feszült várakozás. (F. J.) — Oláh örállomás a Dunánál. — Hamis választók büntetése New-Yorkban. Egy boldogtalan nő. Beszélő. (Turgenyev Iván.) Folyt. — Fővárosi tarczalevél: Különböző karácsony-esték. (Porzó.) — Karácsony. Kélt. (Szász-Károly.) — Kis kert. Kélt. (Vay Sarolta.) — Különböző. — Sakkfeladvány. — Képrejtvény. — Szerk. üzenetek.

Rajzok: Nikolajevics Miklós nagyherceg, a déli orosz hadsereg főparancsnoka. — Karácsony. — Feszült várakozás. — Agyszűz karácsonya. — Oláh örállomás a Dunánál. — Hamis választók büntetése New-Yorkban.

Uj zenemű Taborszky és Parsch nemzeti zeneműkereskedésében megjelent és beküldetett hozzánk: Danis la Clairière. Az erdő mentén. Szövegét írta Horsetzki Károly magyarra fordította A. K. szerkesztő ifj. Fahrbach Fülöp től ára zongorára 80 kr. zenekarra 2 frt

Circus. Gyors polka zongorára szerző ifj. Fahrbach Fülöp karmestere ára 50 kr.

Nagyságos huszár Béla urnak. Klarinétos az én notám fűje... (Tulipános a kalapom...) Ki volt itt... Nincsen a faluban olyan legény mint Pista... csárdás zongorára szerkesztő Tisza Aladár ára 60 kr.

Jókai Mór szépirodalmi napilapjára Az „Életképek” hozzánk küldött előfizetési felhívásából közöljük a következőket: Midőn t. olvasóinkat felkérjük lapunk további pártolására, azt hisszük, tisztességesebb módot nem találhatunk lapunk ajánlására, mint ha rámutatunk azon férfiak sorára, kik lapunkat hét hónapos pályafutása alatt nagybecsű közleményeikkel gazdagították szíveskedtek a lehetővé tették, hogy oly lapot adhassunk, mely a nevezetesebb napi eseményekre is kiváló tekintettel van ugyan, de melynek célja mégis inkább maradandó becsű olvasmányt nyújtani.

Az idősebb írói nemzedék közül Brassai, Fridvalszky, Hatala, Hensziman, Hőke Lajos, Imre Sándor, Jakab Elek, Kertbeny, Óváry, Paulay Ede, Pulszky Ferencz, Rómer Flóris, Szigligeti, Téli Iván, Vámbéry, Xantus stb. tollából jöttek közleményeink. Szépirodalmi rovatunkat leginkább Jókai Mór munkálatai tették igénybe, kinek „Milton” című drámáján kívül nyolcz elbeszélése, több száma terjedő két utirajza, naplójegyzetei, költeménye, úrúdi levele, apróságai s a „Szép Mihál” című háromkötetes regénye jelent meg lapunkban, úgy hogy alig volt szán, mely ne hozott volna tőle közeményt, némelyik kettőt, sőt hármat is. Elbeszélésszerű közlemények megjelentek még lapunkban Balázs Sándor, Bodon Hajnalka, Lauka, Margitay, Tóvölgyi, Vértésy, stb.-től, míg költeményeket Ábrány Emil és Kornél, Bartók, Benedek, Bolgár Emil, Bulla János, Csiky Geigely, Dalmady Gy., Endrődy S., Gáspár L., Hegedűs István, Jambor Pál, E. Kovács Gyula, Komócsy József, Moldován, Prém J., Sárosy Gy., Szabó Endre, Tóth Endre, Ujváry B., Vajda János, Várady Antal, Vay Sarolta, Vulcanu József, Závodszky K. s másoktól közöltünk. Eredeti ismertető és bíráló közleményeink, leveleink voltak Bodnár Zsigmond, Eperjessy, Fraknói Vilmos, György Aladár, Hegedűs Sándor, Herman Otto, Huszár Imre, Mo nár Aladár, Liptai Pál, Mudrony Soma, Pasteiner, Rakovszky István, Sáni Lajos, Sebesztha, Sipos Antal, Sümegei Kálmán, Szaua T. Visi Imre, Wachtel K., Wühl Jakó és másoktól.

Jövőre is biztosítva vagyunk, hogy lapunkat nemcsak az eddigi munkatársak fogják dolgozataikkal gyámolítani, hanem mások is s reményünk van, hogy az „Életképek” idővel Magyarország szellemi bajnokainak legtekintélyesebb részét egyesíti táborában.

Jövő évi folyamunk szépirodalmi részét Jókai Mórnak „Ne a nyelv hozza a mí” című legújabb regényével kezdjük meg, melynek tárgya a magyar társadalmi életből van véve.

Fölkérvén a t. közönség pártfogását az „Életképek” számára, utalunk az alább következő előfizetési feltételekre. Jókai Mór tulajdonos és lapvezér. Tóth Kálmán felelős szerkesztő.

Előfizetési feltételek az „Életképek” 1877-ik évi folyamára.

Egész évre 16 frt, Félévre 8 frt. Évnegyedre 4 frt. Gyűjtőknek 10 előfizető után egy ingyen példányt indítunk. Az előfizetési összeg az „Életképek” kiadó hivatalához (Barát-tér Athenaeum) intézendők.

Aláírás és előfizetés az általam 1877-dik év elején megindított „Budapest” című társadalmi, egyetemes új hetilapra, mely az újonnan szervezett magyarországi közgazdasági körbe vágó ügyek gyakorlati elintézése, s különösen a hazai okoskerü gazdaság, műipar, kereskedelem, irodalom, művészet, közoktatás, népnevelés és társas életünk legújabb mozgalmainak terén akar irányadólag működni, hatni, s mely oly népszerű modorban lesz szerkesztve, hogy a magasabb műveltségű törekvő magyar nők is megkedveljék tanulása és mulatató cikkei.

Az alírt szerkesztő külföldön már két világgiallítóat tévén tanulmánya tárgyát, azon meggyőződésére jött, hogy a barbár háborusok után, a telhetetlen hódítási legialási vágyak, a társadalmi annyi munkát keset el-

vonó ellenséges vérontásnak legutoljára ellensúlyozása a népek testvériség egybeolvadásának, kölcsönös kibékülésének s beállásának legfőbb eszköze — a világgiallításokban összpontosul, és ezek roppant fontoságu hordereje előbb-utóbb diadalra fogja juttatni az általános világbékét s a népek minden erejét, tehetőségét kimerítő, vért vágyonát tölemészto folytonos fegyverkezés, háboruskodás helyett a tudományos művelődés és munkásság, s csakis ebből eredhet az anyagi, szellemi jólét fogja az egész emberiséget faj-, osztály- és vallás különbség nélküli szabaddá, önmagá urává és boldoggá tenni.

Leznek arra vonatkozó irányzikkaink: az 1877-ben Budapesten megtartandó országos kiállításra, s az 1878-ban Párisban rendezendő világtárlatra, s a már 1880-ban megkezdhető állandó világgiallításra mely előkészületeket kell tennünk, hogy ebből nemcsak szellemi s erkölcsi dicsőség, hanem biztos anyagi haszon hármojjék Budapestre s az egész Magyarországra?

Egyik feladatunk leendő beállításra legméltóbb munkás osztály, úgy mint a munkások jogos és méltányos kívánatainak kielégítését előmozdítani, közvetíteni.

Lapunk 3-dik rovatát a Történelmi adattár képezendi. A szerkesztő 200 írott ívvel többre terjedő, történelmi becsű Emlék-irataiból a lap minden számában lesz egy-két nagyobb cikk közölve, mikből majd minden felelebb érdemesebb magyar honfi és honleány méltányos jellemzését lehet majd kiolvasni, kik többnyire közelebbi ismerői, kortársai voltak e hű krónika írójának.

5. Ország világ- és népművelési, statisztikai cikkek, a szerkesztőtől majd minden számban új rajzok, különösen a múlt nyáron és őszzel 8 megyében s több városban s fűrdőhelyen tett utazása s Petőfőről tartott felolvasásainak hű és kedélyes leírása, mikből számos jót és érdekes vidéki egyéniséggel fog a t. olvasó megismerkedni.

6. Világhírű fűrdők, különösen a budapesti császárfűrdő, s margitszigeti, tatra- és balatonfűrdőnek népszerű és utmutató leírása.

7. Gyuri bácsi és öcséje, Ferkó kalandjai a bécsi világgiallításban. Regényes korrajz egy ismert magyar írótól.

8. Irodalom és művészet. A hazai és külföldi legérdekesebb könyvek, folyóiratok, lapok szemléje. — Színházi rovat, a budapesti nemzeti és népszínház, s a budavári színház heti krónikája, s a vidéki színházaknak rendeltése.

9. A magyar honvédség zászlószentelési emlékkönyve melyben minden zászlóaljparancsnok, zászlóánya, kos szoruleány, főszentelő pap nevei s a zászlók jelképei benne vannak.

10. Hírtárcánk a fővárosi, különösen az országgyűlési, a vidéki és külföldi élet legújabb mozgalmainak hű úkrét fogja felmutatni, s a harctérről — vajha elmulnók tiúlnak a keserű pohár! — csakis a valószínű híroket közlendjük.

11. A bécsi világgiallításban kitüntetést nyert magyarok névsorát, lakását, üzlet leírását részletenként hozzuk.

12. A szerkesztő Emlékiratai kiadhatása nagylelkű pártfogóinak s lapja megalapítóinak díszes névsorát is közlendjük.

Hirdetési rovatunk és a nyiltér a megszabott díjért mindenkinél nyitva áll.

A „Budapest” hetilap előfizetési díja egész évre 6 ft, fé évre 3 frt. évnegyede 1 frt 50 kr havonként 50 kr

Az előfizetési pénzeket, a név, a lakás és utolsó posta pontos följegyzésével alólirt laptulajdonos, és szerkesztőhöz kérjük mielőbb bérmentesen beküldeni (Budapest. császárfűrdő). — Előfizetéseket elfogad vidéken minden kir. postahivatal, helyben a laptulajdonoson és szerkesztőn kívül: Tettei Nándor könyvtáras, a váci-uzca és a hid-utca szögletén a „vastuskóhoz”

Egész éves előfizetők, habár részletesen fizetik is be az illető díjakat — Budapest legújabb nagyszertő monumentális köz- és magánépületei, felállítandó emléksoborai, József nádor, gróf Szechenyi, gróf Bathányi, Deák F., br, Eötvös és Petőfy emléksoborai hű rajzainak pompás műlapját, melynek bolti ára 2 frt., leendő, díj nélkül kapják meg tőlünk, valamint t. gyűjtőknek is, különösen a vidéki postatiszt urak, kiknek ammellett minden 10 példány után egy tiszteletpéldánnyal szolgálunk a lapból. Tisztelt előfizetőknek bár minemű hirdetésit 30 százezákkal olcsóbban számítjuk.

A hirdetések az alólirt kiadóhoz beküldendők.

Budapest, december hó, 1876.

Kiadó: Laptulajdonos és szerkesztő: KUNOSY VILMOS, VAHO IMRE, (Károly-körút, 33.) Budapest, császárfűrdő.

A D O M Á K.

Grün és Weisz ketten vezetnek egy üzletet. Ezért a gazdaszonyok nem úgy utasítják cselekedjeit, hogy hozzatok czukrot a Grün-től, vagy hozzatok a Weisz-től, hanem a Grün és Weisz-től. Ha Grünről akarnak valamit mondani, soha sem mulasztják a Weisz is hozzá tenni; és megfordítva: ha Weiszra szólnak valamit, mindannyiszor hozzá függesztik a Grün is, mivel egy üzletet vezetnek. Szóval: az emberek szájában a két név elválatlan. — Kinek a kis fia ez? — kérdező valaki Grün dajkájától az ölében ficzánkódó gyermekekre mutatva. — Grün és Weiszé — felelt a dajka.

Egy takács legény elment világot próbálni. Beszögött egy takács mesterhez — Mért harangoznak? — kérdezi a régi legénytől déli harangszókor. — Most enni kell — felelt a megszólított. — Ez jó szokás — örvendezett az új legény. Harangoztak délután 5 órára. — Hát most mért harangoznak? — kérdezi ismét. — Most enni kell. — Ez jó szokás — Harangoznak 8 órára. — Hát most mért harangoznak? — Vacorázni kell. — Ez is jó szokás. De bezzeg harangoztak reggeli 4 órára. — Hát most mért harangoznak? — kérdezi jóideen nyújtózkodva a gyán. — Most dolgozni kell. — Ez nem jó szokás — mond legényünk olyan forma képpel, mintha éretlen vad kőrtébe harapott volna. — Ha ez így tart, egy év alatt kiköpködöm minden véremet! — fuldokolja a mellbeteg patients orvosának. — Az orvosi tudomány már annyira haladt, hogy vért — szegény egyénekbe állatok vért, tesszem azt, birka verfecakendesnek be, — vigasztalja az orvos.

— Lehetséges-e az? — írják a beteg, — Az én testemben birkavér?!

— Lehetséges, mert a hason vérek könnyen elegyednek — válaszolt a tudományos orvos.

— Add oda kissé nagyító üveggedet — kéri színházban a nő férjétől.

— Ah! hisz' ez igen kicsinyit, s a tárgyakat szerített messze mutatja — mond a nő az üvegbe nézve.

— Epen azért vettem, mikor rád, nézek vele, legalább jó távolban látlak tőlem — felel a gyengéd férj.

Az már elvitáztatlan gyengéjük a nőknek, hogy észmeiket nem szeretik lelkiismeretesen konstalálni.

Egyizben a szelet Rebeka asszonyságra ráfogták hogy 35 éves!

— Leányom is még csak 22 éves, pedig leányom két egész évvel idősebb nálammal — mentegődött Rebeka asszony.

— Még soha nem láttalak ennyire sápadtnak; — mondja reggel a nő férjének.

— Még van ennek az oka: az éjjel azt álmodtam hogy te meghaltál — és az álmoskönyv a halált jösszn életre jövendeli!!! — válaszolt a férj igen nehéz sóhájjal.

X asszonyság meglátogatván barátját, kit már hét fiuval áldott meg az Isten, mióta a két barátó nem látta egymást

— Hasonlítanak-e fiaim egymáshoz? — kérdezi X. asszonyság.

— Pista nagyon hasonlít Laczihoz, — de nem találom, hogy Laczi hasonlítana Pistához — kritizált sapienter a kérdező.

X. ur gyümölcsfái-ól rendszeren „illetéktelen” kezek szedgették le a gyümölcsöt. Egy alkalommal kertjében csipete — a cigányt, ki gyümölcs szakgatással delektálta magát. X. ur személyesen transpotálta a „kleptomániást” a „camera obscura” hűvösébe.

— Mégis disznóság, hogy X. ur saját gyümölcséből sem ehetik — rivalt a bíró a cigányra.

— Igen is evett belőle, mert ha gyümölcsét elloptam, levittem a piacra, s valahányszor X. ur arra jött, mindig vett egy hatosárát a gyümölcsből — mentegődött a cigány.

Amde ily „tekintélytelen” argumentum mellett megkapta azt, amit isteni és az emberi törvények értelmében megérdemlett.

— Hölgyeim és uraim! ezt tessék bámolni — kiáltja X. a melette ülő öreg ur fejéről lekapva parókáját.

— Hölgyeim és uraim! — kiáltja aztán az öreg ur X. fejéről lerántván ennek parókáját. — ezt méltóassanak bámolni. Már most melyikünk lehet méltóbb bámulat tárgy? En 70 éves vagyok, X. ur pedig még csak 22!

X. ur éjnek idején megbetegedvén, azonnal orvoshoz küldött. Elmult az éj és az orvos csak nem jött.

— Te Eva, talán nem az orvosnál voltál? — kérdező reggel X. ur cselédjét.

— De igen — mond Eva alázattal.

— De talán nem zörgöttél ajtán?

— De zörgöttem, hanem lassan, igen lassan, mert attól féltem, hogy hátha az orvos felébred.

— Hivass orvost — biztatja A. a beteg B.-et.

— Semmi esetre — nyögi a beteg.

— Nem bizol az orvosokban? Melyikben biznál mégis leginkább?

— C. orvosban mert ennek kezei közt legfeljebb csak egy napig élnek a betegek, s hamar vége a szenvedésnek.

Egy társaságban ebéd közben X. nek kipotyant állfoga.

— Ah! csak most tudom hogy ön disznófogakat visel — piritott rá a durvaságáról ismeretes B.

— Ön minap kihúzatta fogát az orvosnál. én tegnap tettem be magának egyet, s a fogorvos csak ma adta tudtomra, hogy tévedésből az ön fogát helyezte állkapczamba — válaszolt a foghíjas. ...

— Nézze, a kend háza ég! — kiáltja a paraszt egy Plató két lábú tollatlan csirkéjéhez.

— Dehogy! En biztosítottam házamat a tűz elleni biztosító intézetnél, — tehát az én házam nem éghet le — válaszolt a megszólított, s phlegmaticus nézte a lángokat, melyek háza körül fölcsapkodtak.

— Jaj be elrútolál, mióta nem láttalak! — csudálkozik X. Y. előtt. Ugy néze az ki, mint valami undok gorilla.

— Engem már többször megszólítottak a te neveddel, ezserint mi nagyon hasonlítunk egymáshoz — felelt a rút Y. —

Tuske.

Közgazdaszat

A magyar szőlőbirtokosokhoz.

Borunk több terem, mint a mennyit itthon elfogyasztunk: de a felesleget nem birjuk kellőleg értékesíteni. Ennek okai véleményem szerint röviden a következők:

1.) A vám és vitelberek magassága, melyek lehetlenitik a versenyt a francia borokkal külföldön. A bukkott kormányok eme hibáit helyrehozni a jelen kormány kötelessége volna,

2.) A mesterséges módon előállított, helytelenül bornak keresztelt kottyvadé, mely fogyasztási adó alá nem esik, így olcsó is lehet, mert rossz is, egészségtelen is. Ez ellen megvédezhető az országgyűlés a termelőket egy oly törvény hozása által, a mely kötelezne a gyárost a palackra és hordóra, a cégen kívül még az anyagok neveit is rányomatni, a melyekből az utnázat praeparáltott

3.) Nemcsak a külföldön, de még hazánkban is ritkán jut a közönség hegyeink levehöz, annak igazi természetű helye megnevezése mellett és eredeti minőségben talán soha. Például minden Baranyában azért 8—16 frton vásárolt vörösa bor villányi helyett árulatik, sőt villányi pincékben is adnak és vesznek, fásán, üvegben, harsányi, aklósi, horozsgatólói borokat villányi granánt, melyek színök kivételével egyebben nem egyeznek a villányival. A villányi hegyekben magában annyira különbösz a szőlő nevé szeszartalomra, hogy míg az egyik negyves-hatvan frtot vesz be akónként, addig másomásdjá nyolca frtot

Zu beziehen durch **Philipp Fischel**, Buchhandlung in **Gross-Kanizsa**.

Einladung zur Pränumeration

auf das reich illustrierte Werk:

Dieser Prospect ist gefälligst aufzubewahren.

Dieser Roman erscheint in 16 bis 24 Lieferungen à 3 Bogen in schönem großen Octav-Formate, jede Lieferung mit einem großen, effectvollen Szenenbilde und in illustriertem Umschlag gebestet.

Die Lieferungen erscheinen in 14-tägigen Zwischenräumen. — Bestellungen nimmt jede Buchhandlung entgegen und besorgt die Fortsetzungen pünktlich. Vorausbezahlungen sind nicht zu leisten.

Man beachte die Rückseite dieses Prospectes!

Preis jeder Lieferung 25 Kr. ö. W. = 50 Pfennige.

(Wet. abdruckt.)

Bestell-Bettel

In **Philipp Fischel**, Buchhandlung in **Gross-Kanizsa**.

Unterschiedlicher Subscribent auf „Die Welt in Waffen.“ Zeitgeschichtlicher Roman von **Arthur Storch**.
In circa 16 bis 24 Lieferungen à 25 Kr. ö. W. = 50 Pf. Rebst-Prämien: 1. u. 3. unentgeltlich — eingeschickt.

A. HARTLEBEN.

A. Hartleben's Verlag.

Wichtig!

Die diesen Prospect ver-
sendende Buchhandlung hat
hiermit auch ausdrücklich für
die pünktliche Bezahlung des
Buches und der Prämien und
bittet, etwaige Unregelmäßig-
keiten und sonstige Bedenken
ihre sofort anzuzeigen.

Die Welt in Waffen!

Zeitgeschichtlicher Roman von Arthur Storch.

Die Welt in Waffen! Das ist die Schreckenslösung unserer Tage! Trauernd verhüllt der Genius der Menschheit sein tiefgebeugtes Haupt und auf seinen bebenden Lippen schwebt die bange, inhaltschwere Frage: „Wohin soll all' dies führen? Ist dieses in Strömen vergossene Blut denn wirklich der Wiederschein einer neuen, schöneren Morgenröthe für kommende Geschlechter? Wird der Engel des Friedens und der Eintracht je wieder einziehen in diese von fanatischer Wuth verheerten Fluren, oder sind sie verdammt, für alle Zeiten ein warnendes Beispiel zu bleiben dessen, was des Menschen wild entfesselter Haß zu vollbringen vermag, in stürmischer Vernichtungssucht?“

Aber auch noch viele andere Fragen drängen sich uns auf, in unseren Zeiten, wo wir schon so oft

Die Welt in Waffen sich gegenüber stehen sahen, bereit zum allgemeinen Gemebel von einem Ende Europas bis zum anderen und selbst bis tief hinein in Asien's Fluren, wo einst der Menschheit Biége gestanden.

Es drängen sich uns die Fragen auf: wo liegt die Ursache, daß es so gekommen, wo waren und wo sind die geheimen Acteure des furchtbaren Dramas, welches

Die Welt in Waffen uns und kommenden Geschlechtern zu bereiten droht, und wie wird das Ende sein? —

Alle diese Fragen beantwortet Arthur Storch, seit Jahren durch seine weitverbreiteten Werke: Freimaurer und Jesuit, Banditen im Grad; Katakomben von Wien; Mexiko, oder Republik und Kaiserreich u. s. w., ein vielbewährter Liebling des deutschen Lesepublicums, in seinem neuesten Romane:

Die Welt in Waffen!

an der Hand einer überaus interessant, effectvollen und spannenden Handlung in klarer, geschichtlich vollkommen richtiger Weise. Er schildert die wahre Entstehungsurache des im Südosten Europas entbrannten Völkerralles; er führt uns alle wichtigen, historischen Persönlichkeiten, welche darauf Einfluß nahmen, vor, und schildert selbe, sowie die einzelnen Ereignisse mit überzeugender Lebenswahrheit, so daß unser Roman:

Die Welt in Waffen! zugleich ein authentisches und erschöpfendes Geschichtswerk über Vergangenes, Gegenwärt und Zukunft des Orientes vollständig ersetzen wird.

Der Autor, welcher bereits ein Mal sechs Jahre in den derzeit zum Kriegsschauplatz gewordenen Ländern verlebte, hat sich vor Kurzem neuerdings dahin begeben, um an Ort und Stelle sowohl die Ereignisse, als auch die Personen genau zu studiren, und zugleich für seinen uns zur Verfügung gestellten zeitgeschichtlichen Roman:

Die Welt in Waffen! eine Menge solcher Daten und Documente zu sammeln, welche sonst wohl kaum je an die Oeffentlichkeit gelangen würden.

Was der einzelnen Dertlichkeiten lebensvolle Schilderungen und die belehrenden Einfreuungen sowohl geographischen, als als auch naturwissenschaftlichen Inhaltes anbelangt, in denen bekanntlich Arthur Storch unübertroffen dasteht, wird unser Roman: **Die Welt in Waffen!** ganz Außerordentliches bieten.

Aus dem reichen Inhaltsverzeichnis dieses zeitgeschichtlichen Romans wollen wir zur näheren Orientirung des geehrten Lesers einige Capitel-Ausschnitte herausheben und zwar:

Auf blutgetränktem Boden. — Moderne Barbaren. — Diplomatenstreiche. — Der Liebe Ahnmal. — Helden der Neuzeit. — Lustige Gesellen. — Das Testament Peter des Großen. — Die Ausgeber der Politik. — Ein reichliches Land. — Einer bringt den Andern. — Traurige Gestalten. — Echerblide. — Oesterreichs Zukunft. — Die Braut des Geschickten. — Belohnte Gräueltaten. — Erdbebenwahn. — Der irrende Montegriner. — Die Communitars des Südens. — Der Nibel auf Reisen. — Die Geheimnisse des Erzais. — Das Duoblet des Tenzels. — Valschtreiche. — Gefällige Weiber. — Die beiden Tricaloren. — Die Tufen in Budapest. — Eine Schlacht um Mitternacht. — Der Fluch der Entführten. — Entbillungen aus der vornehmen Welt. — Der Sohn dreier Mütter. — Satans Freundschafter. — U. s. w., u. s. w.

Dieser Original-Roman erscheint in ca. 16 und nicht mehr als 24 Hefierungen, à 3 Bogen in schönem grossen Octabformat, jede Hefierung mit einem grossen, effectvollen Scenenbild ausgestattet und in illustriertem Umschlag geklebt.

Prels jeder Lieferung nur 25 kr. ö. W. — 50 Pfennig. (Mit Franco-Postzusendung kostet jede Lieferung 5 kr. mehr.)

Bestellungen nimmt jede Buchhandlung entgegen und besorgt die Fortsetzungen pünktlich.

Prachtvolle Prämienbilder, nach Wunsch eingerahmt oder uneingrahmt.

Auch stellen wir den Prämianten auf Wunsch drei Prämien (Gefärbendruck), zur Verfügung, nämlich zwei reizende, lebenswärtige Oberbilder:

1. Hochzeit. — 2. Taufe. (Gegenstücke.)

Die Prämien 1 und 2 sind in wolksamem prachtvollem Gefärbendruck angefertigt und beliebig einzeln oder als Gegenstücke zu verwenden. Jede derselben hat die Papiergröße von 56/72 Centim. und kostet jedes Blatt nur 1 fl. ö. W. = 2 Mark. In höchst eleganten und dauerhaften breiten Gefäßrahmen (das Bild auf Beinspann gespannt, in Blindrahmen und gefirnisset), kosten die beiden Prämien, inklusive Verpackung in Kiste, zusammen nur 6 fl. ö. W. = 12 Mark. Im Aushandel ist der Preis derselben, eingerahmt, 25 fl. = 50 Mark.

Auch stellen wir als 3. Prämie in vierzehnfachem Gefärbendruck (Papiergröße 56/72 Centimeter, Bildgröße 54/67 Centim.) für die Prämianten des Werkes herstellen die berühmte

Madonna della Sedia nach Rafael Sanzio

ein herrliches Kunstblatt, welches ebenfalls nur 1 fl. resp. eingerahmt in schönem eleganten Rahmen, inklusive Verpackung 4 fl. kostet. Wir können mit vollster Auserficht behaupten, daß es entzückend schöne Zimmerzierden, wie diese drei Bilder, noch niemals als Prämien geboten worden sind. Einzeln, d. h. ohne das Werk, würden dieselben mindestens das Vierfache kosten.

A. Hartleben's Verlag in Wien, Pest und Leipzig

Vorauszahlungen sind nicht zu leisten. — Bei eingerahmten Bildern tragen die Besteller die Fracht ab Wien.

Wichtig!
Die diesen Prospect begleitende Zusammensetzung bürgt für die pünktliche Lieferung des Werkes und der Prämien und ist, solange Unveränderlichkeiten und sonstige Veränderungen nicht eintreten, unanfechtbar.

A. Hartleben's Verlag

Diesen Bestell-Zettel
wolle man gefälligst abgeben und an der Bestimmungsorte, wo die Zusammensetzung zu empfangen ist, den Prospect überreichen. Die Buchhandlung und der Prospect selbst aber, möge man als Controlle in der Hand behalten.

A. HARTLEBEN.

Druck von Friedrich Beckner in Wien. (Nicht annehmen.)